

IRMA GARAM

Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2010

2/2011

TIETOA JA TILASTOJA -RAPORTTI

Sisältö

1. Lukijalle	4
2. Tiedon keruu ja määritelmät	5
3. Yhteenveto: Korkeakoulujen kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus vuonna 2010	6
4. Pitkäkestoinen opiskelijaliikkuvuus	10
4.1 Kehitys 2009–2010 sekä tasapaino tulijoiden ja lähtijöiden välillä	10
4.2 Aktiivisuus opiskelijaliikkuvuudessa	14
4.3 Opiskelijaliikkuvuus alueittain	18
4.4 Vaihto-opiskelu ja harjoittelu	20
4.5 Liikkuvuusjärjestelyt	22
4.6 Yhteistyömaat ja maanosat	25
4.7 Opiskelijaliikkuvuus sukupuolen mukaan	29
4.8 Opiskelijaliikkuvuus opintoasteen ja koulutuksen tyypin mukaan	30
4.9 Liikkuvuusjakson kesto	31
5. Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus	32
5.1 Lyhytkestoinen liikkuvuus koulutuksen tyypin mukaan	34
5.2 Yhteistyömaat	35
6. Opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus ammattikorkeakouluissa	36
7. Sammanfattning: Internationell studentmobilitet vid högskolorna 2010	40
8. Summary: International mobility in Finnish higher education 2010	44
Liite: Pitkäkestoinen (yli 3 kk) opiskelijaliikkuvuus maanosittain ja maittäin 2010	48

1. Lukijalle

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO kerää ja julkaisee vuosittain tilastoja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla toimivien¹ yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kansainvälisestä opiskelijaliikkuvuudesta sekä ammattikorkeakoulujen opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuudesta². Tässä raportissa esitellään korkeakoulujen vuoden 2010 tiedonkeruun tulokset.

Korkea-asteen lisäksi CIMO kerää ja julkaisee kansainvälisen liikkuvuuden tilastoja myös ammatillisesta koulutuksesta.

Kansainvälinen liikkuvuus on keskeinen osa koulutuksen kansainvälistymiskehitystä. Liikkuvuuden merkitystä korkea-asteella korostavat sille annetut kansalliset tavoitteet Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategiassa 2009–2015 (Opetusministeriö). Kansainvälinen liikkuvuus on myös yksi korkeakoulujen tuloksellisuuden mittareista, jota seurataan opetusministeriön ja korkeakoulujen välisissä tulosneuvotteluissa. Tieto kansainvälisen liikkuvuuden trendeistä ja jakaantumisesta on tärkeää toiminnan kehittämiseksi. Tällä raportilla CIMO pyrkii osaltaan vastaamaan tiedontarpeeseen.

Tilastoraportit kansainvälisestä liikkuvuudesta sekä korkea-asteella että ammatillisessa koulutuksessa löytyvät pdf-versioina CIMOn verkkopalvelusta osoitteessa www.cimo.fi.

CIMO julkaisee myös koonteja ja katsauksia kansainvälisestä liikkuvuudesta Fakta – Tietoa ja tilastoja -julkaisuissa, joita saa sekä painotuotteina että pdf-muotoisina CIMOn verkkopalvelusta.

CIMOn verkkopalveluun on koottu myös muiden tahojen keräämiin tilastoihin perustuvia taulukoita ja kuvioita niille, jotka tarvitsevat yksityiskohtaisempaa numerotietoa kansainvälisestä liikkuvuudesta eri koulutusasteilla.

¹ Tilastoinnissa eivät ole mukana puolustushallinnon alainen Maanpuolustuskorkeakoulu, sisäasiainministeriön alainen Poliisiammattikorkeakoulu sekä Ahvenanmaalla Högskolan på Åland.

² Myös yliopistojen kansainvälistä opettaja- ja tutkijaliikkuvuutta tilastoidaan, mutta CIMO ei kerää näitä tietoja.

2. Tiedon keruu ja määritelmät

CIMO kerää korkeakouluista tammikuussa tiedot edellisen kalenterivuoden aikana alkaneista ulkomaanjaksoista. Kansainvälisellä liikkuvuudella tarkoitetaan tässä opiskelijoiden tai opettajien ja asiantuntijoiden fyysistä liikkumista opiskelu- tai työskentelytarkoituksessa Suomen rajojen yli. Lähtökohtana opiskelijaliikkuvuuden tilastoinnissa on, että opiskelija suorittaa ulkomailla *osan tutkinnostaan, mutta ei koko tutkintoa*. Opiskelija voi olla ulkomailla joko opiskelemassa tai opintoihin kuuluvassa kansainvälisessä harjoittelussa. Liikkuminen voi tapahtua ohjelman kautta (esim. Erasmus, Nordplus), korkeakoulujen tekemien kansainvälisten sopimusten puitteissa tai opiskelijan omien järjestelyjen ja rahoituksen tuloksena.

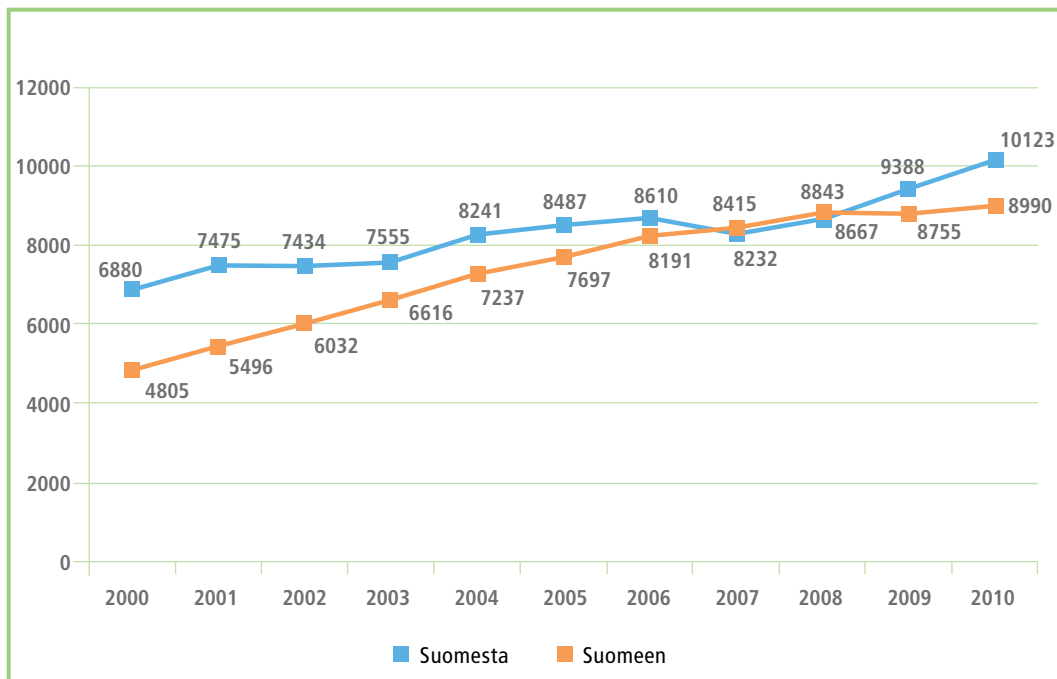
Sekä opiskelijoiden että opettajien ja asiantuntijoiden kansainvälinen liikkuvuus jaetaan pitkä- ja lyhytkestoiseen. *Pitkäkestoista* opiskelijaliikkuvuutta ovat vähintään kolme kuukautta kestävät ulkomaanjaksot ja opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuutta vähintään yhden kuukauden mittaiset jaksot. *Lyhytkestoista* opiskelijaliikkuvuutta ovat alle kolme kuukautta, mutta vähintään viikon kestävät ulkomaanjaksot. Lyhytkestoista opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuutta ovat alle kuukauden, mutta vähintään viikon mittaisen jaksot.

Tieto kansainvälisestä liikkuvuudesta kerätään henkilökohtaisesti. Poikkeuksen muodostaa yliopistojen lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus, joka on kerätty summätietoina maittain eriteltynä. Jatkossa eli vuoden 2011 tiedoista eteenpäin nämäkin ryhdytään keräämään henkilökohtaisesti, mikä mahdollistaa monipuolisempien tarkastelujen tekemisen myös lyhyistä liikkuvuusjaksoista.

3. Yhteenveto: Korkeakoulujen kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus 2010

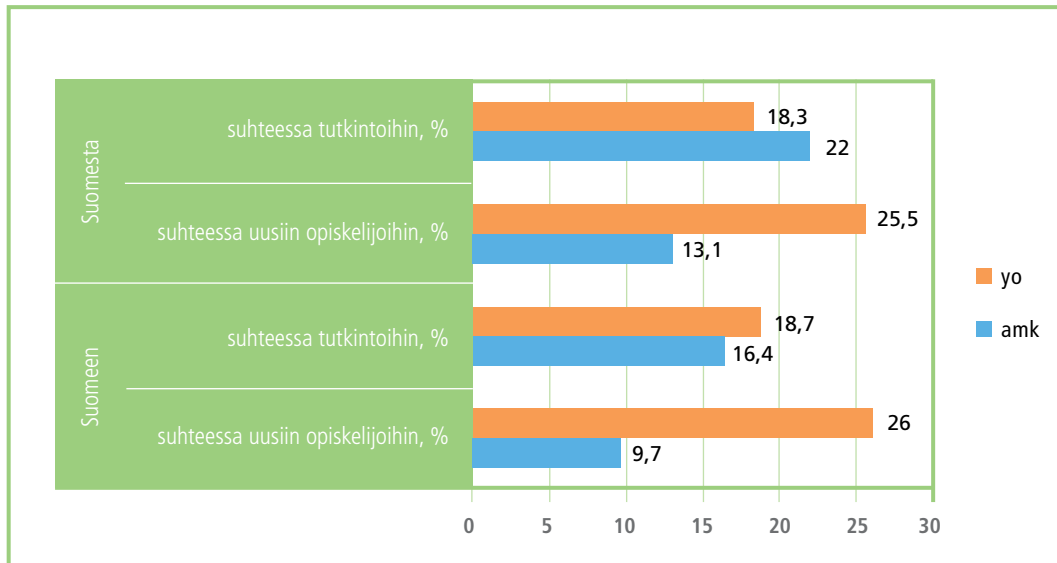
Kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden kehitys

- Suomesta lähti 10 123 opiskelijaa yli 3 kuukauden mittaiselle ulkomaanjaksolle, heistä 5311 yliopistoista ja 4812 ammattikorkeakouluista.
- Suomesta ulkomaille lähtevien määrä kasvoi vuodesta 2009 runsaalla 700 henkilöllä eli vajaalla 10 prosentilla.
- Ulkomaille lähtevistä yliopisto-opiskelijosta 13,7 prosenttia meni työharjoitteluun, ammattikorkeakouluopiskelijoista 42,4.
- Suomeen tuli 8990 ulkomaalaista opiskelijaa yli 3 kuukauden mittaiselle ulkomaanjaksolle, heistä 5412 yliopistoon ja 3578 ammattikorkeakouluun.
- Suomeen saapuvien määrä kasvoi vuodesta 2009 runsaalla 200 henkilöllä eli vajaalla 3 prosentilla.

Kuvio 1. Opiskelijaliikkuvuuden (yli 3 kk jaksot) kehitys 2000-2010

Suhteellinen aktiivisuus opiskelijaliikkuvuudessa

Kuvio 2. Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus suhteessa uusiin opiskelijoihin ja tutkintoihin 2010

- Yliopisto-opiskelijat ovat aktiivisempia liikkumaan, kun vaihtomäärät suhteutetaan uusien opiskelijoiden määrään. Ammattikorkeakouluopiskelijat ovat puolestaan aktiivisempia liikkumaan, kun vaihtomäärät suhteutetaan tutkintojen määrään.
- Eroa selittää se, että ammattikorkeakouluissa on uusia opiskelijoita enemmän kuin valmistuneita (osa keskeyttää). Yliopistoissa on tutkintoja enemmän kuin uusia opiskelijoita, sillä sama uusi opiskelija suorittaa sekä alemman että ylemmän korkeakoulututkinnon.

Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus koulutusaloittain

Yliopistoissa

- Eniten opiskelijoita ulkomaille lähettävät alat ovat kauppatiede (1205 opiskelijaa) sekä humanistinen (1008) ja teknillistieteellinen (947) ala.
- Aktiivisimmat lähettäjät (suhteessa uusien opiskelijoiden määrään) ovat oikeustiede (52 %), kauppatiede (42 %) ja humanistinen (37 %) ala.
- Eniten ulkomaisia opiskelijoita vastaanottavat kauppatiede (1162 opiskelijaa) sekä teknillistieteellinen (1146) ja yhteiskuntatieteellinen (707) ala.
- Aktiivisimmat vastaanottaja-alat (suhteessa uusien opiskelijoiden määrään) ovat kuvataide (50%), oikeustiede (46 %) ja eläinlääketiede (44 %).

Ammattikorkeakouluissa

- Eniten opiskelijoita ulkomaille lähettävät alat ovat liiketalous ja hallinto (1540 opiskelijaa), tekniikka ja liikenne (936) ja sosiaali- ja terveystieteiden ala (887).
- Aktiivisimmat lähettäjät (suhteessa uusien opiskelijoiden määrään) ovat matkailu-, ravitsemis- ja talousala (29 %), liiketalous ja hallinto (21 %) ja kulttuuriala (21 %).
- Eniten ulkomaisia opiskelijoita vastaanottavat liiketalous ja hallinto (1494 opiskelijaa), tekniikka ja liikenne (735) ja sosiaali- ja terveystieteiden ala (519).
- Aktiivisimmat vastaanottaja-alat (suhteessa uusien opiskelijoiden määrään) ovat liiketalous ja hallinto (21 %), matkailu-, ravitsemis- ja talousala (12 %) ja kulttuuri (12 %).

Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus alueittain

- Etelä- ja Länsi-Suomen korkeakoulut ovat suhteellisesti aktiivisempia lähettämään opiskelijoita ulkomaille kuin Itä- ja Pohjois-Suomen korkeakoulut.
- Ulkomailta Suomeen tulevassa opiskelijaliikkuvuudessa erot alueiden suhteellisessa aktiivisuudessa ovat pieniä.

Liikkuvuusjärjestelyt

- Euroopan unionin Erasmus-ohjelma on suurin yksittäinen liikkuvuusjärjestely sekä Suomesta ulkomaille että ulkomailta Suomeen.
- Erasmus-ohjelman osuus kaikesta Suomesta ulkomaille suuntautuvasta liikkuvuudesta on kasvanut viime vuosina, Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittaman Nordplus-ohjelman osuus taas on pienentynyt.

	Suomesta		Suomeen	
	lkm	% kaikista	lkm	% kaikista
Erasmus-ohjelma	4911	48,5	6697	74,5
Korkeakoulun omat sopimukset	2046	20,2	1194	13,3
Free mover -opiskelu ³	1495	14,8	371	4,1
Nordplus-ohjelma	505	5,0	98	1,1

Taulukko 1. Yleisimmät kanavat kansainväliselle opiskelijaliikkuvuudelle 2010

³ Opiskelija järjestää vaihtopaikkansa itsenäisesti

Yhteistyömaat- ja alueet

- Lähes kaksi kolmasosaa (64 %) ulkomaille lähtevistä vaihto-opiskelijoista menee muualle Eurooppaan.
- Euroopan osuus suomalaisopiskelijoiden kohdealueena on laskenut viime vuosina, Aasian kasvanut.
- 10 yleisintä kohdemaata kattavat 54 prosenttia koko lähtevästä opiskelijaliikkuvuudesta.

- Suomeen tulevista opiskelijoista valtaosa (84 %) tulee jostakin Euroopan maasta.
- Euroopan osuus Suomeen tulevien lähtöalueena on hieman laskenut viime vuosina, Aasian kasvanut.
- 10 yleisintä lähtömaata kattavat 65 prosenttia koko saapuvasta opiskelijaliikkuvuudesta.

Suomesta	lkm	Suomeen	lkm
Saksa	898	Saksa	1235
Espanja	823	Ranska	1208
Britannia	662	Espanja	896
Ruotsi	571	Italia	522
Yhdysvallat	536	Venäjä	425
Ranska	515	Puola	372
Kiina	404	Tsekki	349
Alankomaat	403	Alankomaat	341
Thaimaa	323	Itävalta	275
Itävalta	312	Belgia	255

Taulukko 2. Kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden 10 yleisintä kohde- ja lähtömaata

4. Pitkäkestoinen opiskelijaliikkuvuus

4.1 Kehitys 2009-2010 sekä tasapaino tulijoiden ja lähtijöiden määrän välillä

Vuonna 2010 Suomesta lähti ulkomaille yhteensä 10 123 vaihto-opiskelijaa tai harjoittelijaa ja tänne saapui 8990 ulkomaalaista opiskelijaa. Suomesta ulkomaille lähtevien määrä kasvoi lähes 10 prosenttia edellisestä vuodesta. Erityisen runsasta kasvu oli ammattikorkeakoulusektorilla. Kyseessä on jo toinen vuosi peräkkäin, kun ulkomaille lähtevien määrä selvästi kasvaa.

Myös Suomeen saapuvien määrä nousi muutamalla prosentilla. Yliopistosektorilla tulijoiden määrä hieman väheni viime vuodesta, ammattikorkeakoulusektorilla kasvoi. Suomeen saapuvien vaihto-opiskelijoiden määrä kasvoi tasaisesti koko 2000-luvun, kunnes kasvu katkesi ensimmäisen kerran vuonna 2009, jolloin Suomeen saapui edellistä vuotta vähemmän ulkomaalaisia opiskelijoita. Vuonna 2010 väheneminen ei enää jatkunut, mutta tulevien vaihto-opiskelijoiden määrä näyttää tasaantuneen vajaaseen 9000 opiskelijaan vuodessa.

Taulukon 3 viimeisessä sarakkeessa tarkastellaan saapuvien ja lähtevien vaihto-opiskelijoiden välistä tasapainoa. Kun saapuvia ja lähteviä on yhtä paljon, suhdeluku on 100. Mikäli suhdeluku on yli 100, on saapuvia enemmän, mikäli alle 100, on lähteviä enemmän.

Yliopistosektorilla opiskelijoiden kansainvälinen liikkuvuus painottuu ammattikorkeakouluja enemmän ulkomailta saapuviin opiskelijoihin. Tosin joukossa on myös niitä yliopistoja, joissa ulkomaille lähteviä on enemmän kuin saapuvia. Sen sijaan ammattikorkeakoulujen kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus painottuu enemmän Suomesta lähteviin. Vain Kemi-Tornion, Oulun seudun ja Seinäjoen ammattikorkeakoulut vastaanottivat enemmän ulkomaalaisia opiskelijoita kuin lähettivät omiaan ulkomaille.

	Suomesta 2010	Suomesta 2009	Muutos %	Suomeen 2010	Suomeen 2009	Muutos %	Suomeen / Suomesta 2010
Kaikki korkeakoulut yhteensä	10123	9388	7,8	8990	8755	2,7	88,8
Yliopistot yhteensä	5311	5154	3,0	5412	5433	-0,4	101,9
Helsingin yo	1007	954	5,6	969	956	1,4	96,2
Jyväskylän yo	502	528	-4,9	384	411	-6,6	76,5
Oulun yo	342	357	-4,2	412	417	-1,2	120,5
Tampereen yo	448	454	-1,3	446	508	-12,2	99,6
Åbo Akademi	191	175	9,1	254	259	-1,9	133,0
Vaasan yo	215	162	32,7	204	193	5,7	94,9
Lapin yo	153	195	-21,5	221	232	-4,7	144,4
Tampereen teknillinen yo	291	281	3,6	393	392	0,3	135,1
Lappeenrannan teknillinen yo	182	189	-3,7	184	166	10,8	101,1
Svenska hhs	153	146	4,8	102	110	-7,3	66,7
Sibelius-Akatemia	55	52	5,8	60	59	1,7	109,1
Teatterikorkeakoulu	10	14	-28,6	11	5	120,0	110,0
Kuvataideakatemia	16	7	128,6	23	12	91,7	143,8
Aalto-yo	887	762	16,4	869	804	8,1	98,0
Itä-Suomen yo	306	324	-5,6	460	454	1,3	150,3
Turun yo	553	554	-0,2	420	455	-7,7	75,9
Ammattikorkeakoulut yhteensä	4812	4234	13,7	3578	3322	7,7	74,4
Arcada - Nylands Svenska Yhs	71	55	29,1	48	43	11,6	67,6
Diakonia-amk	130	140	-7,1	32	31	3,2	24,6
Humanistinen amk	63	48	31,3	40	32	25,0	63,5
Hämeen amk	194	187	3,7	156	158	-1,3	80,4
Jyväskylän amk	240	225	6,7	225	249	-9,6	93,8
Kajaanin amk	63	77	-18,2	59	66	-10,6	93,7
Kemi-Tornion amk	45	40	12,5	68	84	-19,0	151,1
Keski-Pohjanmaan amk	128	126	1,6	83	88	-5,7	64,8
Kymenlaakson amk	148	98	51,0	113	99	14,1	76,4
Lahden amk	204	203	0,5	147	139	5,8	72,1
Laurea-amk	286	187	52,9	228	173	31,8	79,7
Mikkelin amk	138	105	31,4	79	95	-16,8	57,2
Oulun seudun amk	188	166	13,3	198	181	9,4	105,3

Pohjois-Karjalan amk	110	87	26,4	74	94	-21,3	67,3
Savonia-amk	230	193	19,2	164	171	-4,1	71,3
Rovaniemen amk	115	113	1,8	88	97	-9,3	76,5
Saimaan amk	204	154	32,5	163	117	39,3	79,9
Satakunnan amk	201	194	3,6	140	132	6,1	69,7
Seinäjoen amk	145	105	38,1	154	153	0,7	106,2
Tampereen amk	347	363	-4,4	273	227	20,3	78,7
Turun amk	390	325	20,0	255	228	11,8	65,4
Vaasan amk	113	109	3,7	73	62	17,7	64,6
Haaga-Helia amk	524	474	10,5	329	301	9,3	62,8
Metropolia-amk	443	382	16,0	325	264	23,1	73,4
Yhs Novia	92	78	17,9	64	38	68,4	69,6

Taulukko 3. Opiskelijaliikkuvuuden kehitys 2009-10 ja tulevien opiskelijoiden suhde lähteviin 2010 korkeakouluittain

Koulutusaloittain tarkasteltuna liikkuvuus Suomesta ulkomaille on ammattikorkeakoulusektorilla kasvanut kaikilla muilla paitsi humanistisella ja kasvatusalalla. Yliopistosektorin suurista aloista liikkuvuus Suomesta on kasvanut kauppatieteellisellä, luonnontieteellisellä ja teknillistieteellisellä alalla, vähentynyt yhteiskuntatieteellisellä ja humanistisella alalla.

Yliopistosektorilla erityisen runsaasti Suomeen tulijoita suhteessa täältä lähteviin on eläin- ja hammaslääketieteitten aloilla sekä terveystieteissä. Teologisella ja humanistisella alalla liikkuvuus painottuu vahvimmin Suomesta ulkomaille. Ammattikorkeakoulusektorilla lähtiöitä on kaikilla aloilla enemmän ulkomaille kuin Suomeen tulijoita. Lähimpänä saapuvien ja lähtevien tasapainoa on yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala.

	Suomesta 2010	Suomesta 2009	Muutos %	Suomeen 2010	Suomeen 2009	Muutos %	Suomeen / Suomesta 2010
Kaikki korkeakoulut yhteensä	10123	9388	7,8	8990	8755	2,7	88,8
Yliopistot yhteensä	5311	5154	3,0	5412	5433	-0,4	101,9
Teologinen	36	27	33,3	14	22	-36,4	38,9
Humanistinen	1008	1012	-0,4	656	693	-5,3	65,1
Taideteollinen	140	146	-4,1	161	166	-3,0	115,0
Musiikkiala	55	52	5,8	60	59	1,7	109,1
Teatteri- ja tanssiala	10	14	-28,6	11	5	120,0	110,0
Kasvatustieteellinen	236	225	4,9	263	327	-19,6	111,4
Liikuntatieteellinen	24	21	14,3	31	32	-3,1	129,2
Yhteiskuntatieteellinen	701	739	-5,1	707	797	-11,3	100,9
Psykologia	38	48	-20,8	56	49	14,3	147,4
Terveystieteet	23	27	-14,8	87	62	40,3	378,3
Oikeustieteellinen	259	243	6,6	229	218	5,0	88,4
Kauppatieteellinen	1205	1121	7,5	1162	1064	9,2	96,4
Luonnontieteellinen	368	338	8,9	397	435	-8,7	107,9
Maatalous-metsätieteellinen	112	124	-9,7	216	186	16,1	192,9
Teknillistieteellinen	947	872	8,6	1146	1063	7,8	121,0
Lääketieteellinen	95	83	14,5	87	144	-39,6	91,6
Hammaslääketieteellinen	6	6	0,0	25	28	-10,7	416,7
Eläinlääketieteellinen	4	2	100,0	28	32	-12,5	700,0
Farmasia	28	41	-31,7	50	33	51,5	178,6
Kuvataideala	16	7	128,6	23	16	43,8	143,8
Tuntematon	0	6	-100,0	3	2	50,0	-
Ammattikorkeakoulut yhteensä	4812	4234	13,7	3578	3322	7,7	74,4
Humanistinen ja kasvatustieteellinen	60	61	-1,6	19	22	-13,6	31,7
Kulttuuriala	491	483	1,7	352	321	9,7	71,7
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	1540	1256	22,6	1494	1402	6,6	97,0
Luonnontieteiden ala	68	63	7,9	55	64	-14,1	80,9
Tekniikan ja liikenteen ala	936	760	23,2	735	652	12,7	78,5
Luonnonvara- ja ympäristöala	139	105	32,4	114	109	4,6	82,0
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	887	862	2,9	519	506	2,6	58,5
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	691	644	7,3	289	246	17,5	41,8
Tuntematon	0	0	-	1	0	-	-

Taulukko 4. Opiskelijaliikuvuuden kehitys 2009-10 ja tulevien opiskelijoiden suhde lähteviin 2010 koulutusaloittain

4.2 Aktiivisuus opiskelijaliikkuvuudessa

Aktiivisuutta kansainvälisessä liikkuvuudessa tarkastellaan suhteuttamalla ulkomaille lähtevien ja ulkomailta tulevien määrä uusien opiskelijoiden ja suoritettujen tutkintojen määrään vuonna 2010. Tiedot uusista opiskelijoista ja tutkinnoista on saatu opetus- ja kulttuuriministeriön tietovarastosta. Mukaan on laskettu uudet/aloittaneet opiskelijat tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Tutkintoihin on laskettu ammattikorkeakoulusektorilla nuorten ja aikuisten koulutus sekä ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot, yliopistosektorilla alempi ja ylempi korkeakoulututkinto sekä jatkotutkinnot.

Vuonna 2010 yliopistoissa aloitti 20 793 uutta opiskelijaa ja niissä suoritettiin 28 991 tutkintoa, ammattikorkeakouluissa aloitti 36 700 uutta opiskelijaa ja suoritettiin 21 834 tutkintoa. Kuva sektoreiden aktiivisuudesta kansainvälisessä opiskelijaliikkuvuudessa on erilainen riippuen siitä, suhteutetaanko liikkuvuuslukuja uusien opiskelijoiden vai suoritettujen tutkintojen määrään. Kun ulkomaille lähtevien määrän suhteuttaa uusien opiskelijoiden määrään, yliopistot näyttävät selvästi ammattikorkeakouluja aktiivisempina. Yliopistoissa ulkomaille lähtee vuosittain neljäsosa uusien opiskelijoiden määrästä, ammattikorkeakouluissa vain noin kahdeksasosa. Tilanne kääntyy päinvastoin, kun ulkomaille lähtevien määrä suhteutetaan tutkintoihin. Nyt yliopistoista lähtee vuosittain ulkomaille vajaa viidesosa valmistuneiden määrästä, ammattikorkeakouluissa runsas viidennes.

Erot selittyvät sillä, että ammattikorkeakouluihin otetaan runsaasti uusia opiskelijoita, mutta selvästi harvempi suorittaa tutkinnon. Osa siis jättää opinnot kesken. Yliopistoissa tutkintojen määrää taas nostaa se, että siellä yksi uusi opiskelija suorittaa lähtökohtaisesti kaksi tutkintoa: kandidaatin ja maisterin. Lukuja onkin tarkoituksenmukaisempaa verrata kummankin sektorin sisällä, ei niinkään sektoreiden välillä. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kesken on melko suuria eroja opiskelijoiden kansainvälisessä liikkuvuudessa. Ammattikorkeakouluista Saimaan ja Haaga-Helian ammattikorkeakoulut ovat aktiivisimmat lähettämään opiskelijoita ulkomaille. Yliopistoista aktiivisimmat ulkomaille lähettäjät ovat tarkastelutavasta riippuen Svenska Handelshögskolan, Aalto-yliopisto ja Kuvataideakatemia.

	Uudet opiskelijat 2010	Tutkinnot 2010	Liikkuvuus Suomesta	Liikkuvuus Suomesta suhteessa uusiin	Liikkuvuus Suomesta suhteessa tutkintoihin	Liikkuvuus Suomeen	Liikkuvuus Suomeen suhteessa uusiin	Liikkuvuus Suomeen suhteessa tutkintoihin
Kaikki korkeakoulut yhteensä	57493	50825	10123	17.6	19.9	8990	15.6	17.7
Yliopistot yhteensä	20793	28991	5311	25.5	18.3	5412	26.0	18.7
Helsingin yo	3840	5805	1007	26.2	17.3	969	25.2	16.7
Jyväskylän yo	2026	2628	502	24.8	19.1	384	19.0	14.6
Oulun yo	1881	2738	342	18.2	12.5	412	21.9	15.0
Tampereen yo	1601	2144	448	28.0	20.9	446	27.9	20.8
Åbo Akademi	902	880	191	21.2	21.7	254	28.2	28.9
Vaasan yo	825	732	215	26.1	29.4	204	24.7	27.9
Lapin yo	637	817	153	24.0	18.7	221	34.7	27.1
Tampereen teknillinen yo	1156	2092	291	25.2	13.9	393	34.0	18.8
Lappeenrannan teknillinen yo	805	1243	182	22.6	14.6	184	22.9	14.8
Svenska hhs	347	403	153	44.1	38.0	102	29.4	25.3
Sibelius-Akatemia	168	256	55	32.7	21.5	60	35.7	23.4
Teatterikorkeakoulu	60	87	10	16.7	11.5	11	18.3	12.6
Kuvataideakatemia	46	36	16	34.8	44.4	23	50.0	63.9
Aalto-yo	2207	3684	887	40.2	24.1	869	39.4	23.6
Itä-Suomen yo	2118	2510	306	14.4	12.2	460	21.7	18.3
Turun yo	2174	2936	553	25.4	18.8	420	19.3	14.3
Ammattikorkeakoulut yhteensä	36700	21834	4812	13.1	22.0	3578	9.7	16.4
Arcada - Nylands Svenska Yhs	549	350	71	12.9	20.3	48	8.7	13.7
Diakonia-amk	804	690	130	16.2	18.8	32	4.0	4.6
Humanistinen amk	441	269	63	14.3	23.4	40	9.1	14.9
Hämeen amk	1816	1004	194	10.7	19.3	156	8.6	15.5
Jyväskylän amk	1722	1055	240	13.9	22.7	225	13.1	21.3
Kajaanin amk	579	367	63	10.9	17.2	59	10.2	16.1
Kemi-Tornion amk	840	467	45	5.4	9.6	68	8.1	14.6
Keski-Pohjanmaan amk	934	523	128	13.7	24.5	83	8.9	15.9
Kymenlaakson amk	1180	704	148	12.5	21.0	113	9.6	16.1
Lahden amk	1393	816	204	14.6	25.0	147	10.6	18.0
Laurea-amk	1894	1222	286	15.1	23.4	228	12.0	18.7
Mikkelin amk	1326	874	138	10.4	15.8	79	6.0	9.0
Oulun seudun amk	2030	1065	188	9.3	17.7	198	9.8	18.6
Pohjois-Karjalan amk	1079	645	110	10.2	17.1	74	6.9	11.5

Savonia-amk	1816	1083	230	12.7	21.2	164	9.0	15.1
Rovaniemen amk	880	493	115	13.1	23.3	88	10.0	17.8
Saimaan amk	856	554	204	23.8	36.8	163	19.0	29.4
Satakunnan amk	1620	874	201	12.4	23.0	140	8.6	16.0
Seinäjoen amk	1229	718	145	11.8	20.2	154	12.5	21.4
Tampereen amk	2580	1646	347	13.4	21.1	273	10.6	16.6
Turun amk	2589	1581	390	15.1	24.7	255	9.8	16.1
Vaasan amk	942	538	113	12.0	21.0	73	7.7	13.6
Haaga-Helia amk	2474	1573	524	21.2	33.3	329	13.3	20.9
Metropolia-amk	4170	2181	443	10.6	20.3	325	7.8	14.9
Yhs Novia	957	542	92	9.6	17.0	64	6.7	11.8

Taulukko 5. Liikkuvuus suhteessa uusiin opiskelijoihin ja tutkintoihin korkeakouluittain 2010

Koulutusaloista aktiivisimmin liikkuvat ammattikorkeakouluissa liiketalouden ja hallinnon sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousalan opiskelijat. Näille aloille myös tulee suhteessa eniten ulkomaalaisia opiskelijoita. Yliopistoissa alojen aktiivisuus riippuu tarkastelutavasta: suhteutettaessa lähtevien määrä uusiin opiskelijoihin aktiivisimmat alat ovat oikeustiede, kauppatiede ja humanistinen; suhteutettaessa tutkintoihin aktiivisimmat alat ovat puolestaan kuvataide, kauppatiede ja taideteollinen. Yliopistosektorilla aktiivisia ulkomaalaisten opiskelijoiden vastaanottajia ovat kuvataide, maatalous-metsätieteellinen, kauppatiede, oikeustiede sekä taideteollinen ala.

	Uudet opiskelijat 2010	Tutkinnot 2010	Liikkuvuus Suomesta	Liikkuvuus Suomesta suhteessa uusiin	Liikkuvuus Suomesta suhteessa tutkintoihin	Liikkuvuus Suomeen	Liikkuvuus Suomeen suhteessa uusiin	Liikkuvuus Suomeen suhteessa tutkintoihin
Kaikki korkeakoulut yhteensä	57493	50825	10123	17.6	19.9	8990	15.6	17.7
Yliopistot yhteensä	20793	28991	5311	25.5	18.3	5412	26.0	18.7
Teologinen	293	450	36	12.3	8.0	14	4.8	3.1
Humanistinen	2737	3950	1008	36.8	25.5	656	24.0	16.6
Taideteollinen	434	425	140	32.3	32.9	161	37.1	37.9
Musiikkiala	168	267	55	32.7	20.6	60	35.7	22.5
Teatteri- ja tanssiala	60	88	10	16.7	11.4	11	18.3	12.5
Kasvatustieteellinen	1971	2829	236	12.0	8.3	263	13.3	9.3
Liikuntatieteellinen	119	195	24	20.2	12.3	31	26.1	15.9
Yhteiskuntatieteellinen	2075	2785	701	33.8	25.2	707	34.1	25.4
Psykologia	186	458	38	20.4	8.3	56	30.1	12.2
Terveystieteet	430	598	23	5.3	3.8	87	20.2	14.5
Oikeustieteellinen	502	1049	259	51.6	24.7	229	45.6	21.8
Kauppatieteellinen	2898	3250	1205	41.6	37.1	1162	40.1	35.8
Luonnontieteellinen	3526	3079	368	10.4	12.0	397	11.3	12.9
Maatalous-metsätieteellinen	447	638	112	25.1	17.6	216	48.3	33.9
Teknillistieteellinen	3783	6773	947	25.0	14.0	1146	30.3	16.9
Lääketieteellinen	644	1419	95	14.8	6.7	87	13.5	6.1
Hammaslääketieteellinen	106	125	6	5.7	4.8	25	23.6	20.0
Eläinlääketieteellinen	63	154	4	6.3	2.6	28	44.4	18.2
Farmasia	305	423	28	9.2	6.6	50	16.4	11.8
Kuvataideala	46	36	16	34.8	44.4	23	50.0	63.9
Tuntematon	0	0	0	-	-	3	-	-
Ammattikorkeakoulut yhteensä	36700	21834	4812	13.1	22.0	3578	9.7	16.4
Humanistinen ja kasvatusala	464	254	60	12.9	23.6	19	4.1	7.5
Kulttuuriala	2864	1944	491	17.1	25.3	352	12.3	18.1
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	7266	4324	1540	21.2	35.6	1494	20.6	34.6
Luonnontieteiden ala	1582	903	68	4.3	7.5	55	3.5	6.1
Tekniikan ja liikenteen ala	10616	5324	936	8.8	17.6	735	6.9	13.8
Luonnonvara- ja ympäristöala	1070	599	139	13.0	23.2	114	10.7	19.0
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	10440	7052	887	8.5	12.6	519	5.0	7.4
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	2398	1434	691	28.8	48.2	289	12.1	20.2
Tuntematon	0	0	0	-	-	1	-	-

Taulukko 6. Liikkuvuus suhteessa uusiin opiskelijoihin ja tutkintoihin koulutusaloittain 2010

4.3 Opiskelijaliikkuvuus alueittain

Aluejaon pohjana on vuoteen 2009 voimassa ollut lääninjako, jossa Oulun ja Lapin läänit on yhdistetty yhdeksi luokaksi Pohjois-Suomi. Ahvenanmaa ei ole tarkastelussa mukana. Korkeakoulut on sijoitettu eri alueille hallinnollisen keskuksen mukaan⁴.

Liikkuvuus Suomesta ulkomaille on yliopistosektorilla kasvanut vuodesta 2009 Etelä- ja Länsi-Suomessa, mutta vähentynyt Itä- ja Pohjois-Suomessa. Ammattikorkeakoulusektorilla liikkuvuus Suomesta on kasvanut edellisestä vuodesta kaikilla alueilla. Erityisen voimakasta kasvu on ollut Itä-Suomen ammattikorkeakouluissa. Liikkuvuus Suomeen on yliopistosektorilla kasvanut Etelä- ja Itä-Suomessa, ammattikorkeakoulusektorilla Etelä- ja Länsi-Suomessa.

Suomesta	Yliopistot			Ammattikorkeakoulut		
	2010	2009	Muutos %	2010	2009	Muutos %
Etelä-Suomi	2310	2124	8,8	2267	1928	17,6
Länsi-Suomi	2200	2154	2,1	1656	1525	8,6
Itä-Suomi	306	324	-5,6	478	385	24,2
Pohjois-Suomi	495	552	-10,3	411	396	3,8
Kaikki alueet yhdessä	5311	5154	3,0	4812	4234	13,7

Taulukko 7. Liikkuvuus Suomesta 2009-10 alueittain

Suomeen	Yliopistot			Ammattikorkeakoulut		
	2010	2009	Muutos %	2010	2009	Muutos %
Etelä-Suomi	2218	2112	5,0	1581	1357	16,5
Länsi-Suomi	2101	2218	-5,3	1267	1177	7,6
Itä-Suomi	460	454	1,3	317	360	-11,9
Pohjois-Suomi	633	649	-2,5	413	428	-3,5
Kaikki alueet yhdessä	5412	5433	-0,4	3578	3322	7,7

Taulukko 8. Liikkuvuus Suomeen 2009-10 alueittain

⁴ **Etelä-Suomi.** *Yliopistot:* Helsingin yo, Aalto-yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yo, Svenska handelshögskolan, Sibelius-Akatemia, Teatterikorkeakoulu, Kuvataideakatemia. *Ammattikorkeakoulut:* Arcada, Diakonia, Saimaan amk, Haaga-Helia amk, Humanistinen amk, Hämeen amk, Kymenlaakson amk, Lahden amk, Laurea, Metropolia amk

Länsi-Suomi. *Yliopistot:* Jyväskylän yo, Turun yo, Tampereen yo, Åbo Akademi, Vaasan yo, Tampereen teknillinen yo. *Ammattikorkeakoulut:* Jyväskylän amk, Keski-Pohjanmaan amk, Satakunnan amk, Seinäjoen amk, Tampereen amk, Turun amk, Vaasan amk, Yh Novia.

Itä-Suomi. *Yliopistot:* Itä-Suomen yo. *Ammattikorkeakoulut:* Mikkelin amk, Savonia amk, Pohjois-Karjalan amk.

Pohjois-Suomi. *Yliopistot:* Oulun yo, Lapin yo. *Ammattikorkeakoulut:* Kajaanin amk, Kemi-Tornion amk, Oulun seudun amk, Rovaniemen amk.

Taulukoissa 9 ja 10 tarkastellaan liikkuvuusaktiivisuutta alueittain suhteuttamalla lähtevien ja saapuvien määrät uusien opiskelijoiden ja tutkintojen määrään. Suomesta ulkomaille suuntautuvassa liikkuvuudessa Etelä- ja Länsi-Suomen korkeakoulut ovat Itä- ja Pohjois-Suomea aktiivisempia. Ulkomaalaisten opiskelijoiden vastaanottamisessa alueiden väliset erot ovat pienempiä. Yliopistosektorilla Etelä-Suomi vastaanottaa suhteellisesti eniten ulkomaalaisia opiskelijoita, ammattikorkeakoulusektorilla aktiivisin ulkomaalaisten opiskelijoita vastaanottava alue on laskentatavasta riippuen Etelä-, Länsi- tai Pohjois-Suomi.

	Yliopistot		Ammattikorkeakoulut	
	suhteessa uusiin	suhteessa tutkintoihin	suhteessa uusiin	suhteessa tutkintoihin
Etelä-Suomi	30,9	20,1	14,6	24,2
Länsi-Suomi	25,3	19,3	13,2	22,1
Itä-Suomi	14,4	12,2	11,3	18,4
Pohjois-Suomi	19,7	13,9	9,5	17,2
Kaikki alueet yhdessä	25,5	18,3	13,1	22,0

Taulukko 9. Liikkuvuus Suomesta suhteessa uusiin opiskelijoihin ja tutkintoihin alueittain 2010

	Yliopistot		Ammattikorkeakoulut	
	suhteessa uusiin	suhteessa tutkintoihin	suhteessa uusiin	suhteessa tutkintoihin
Etelä-Suomi	29,7	19,3	10,1	16,9
Länsi-Suomi	24,2	18,4	10,1	16,9
Itä-Suomi	21,7	18,3	7,5	12,2
Pohjois-Suomi	25,1	17,8	9,5	17,3
Kaikki alueet yhdessä	26,0	18,7	9,7	16,4

Taulukko 10. Liikkuvuus Suomeen suhteessa uusiin opiskelijoihin ja tutkintoihin alueittain 2010

4.4 Vaihto-opiskelu ja harjoittelu

Kansainvälinen harjoittelu on yleisempää ammattikorkeakouluissa kuin yliopistoissa. Ammattikorkeakoulujen Suomesta ulkomaille suuntautuvasta liikkuvuudesta vajaa puolet (42,4 %) on harjoittelua, yliopistojen liikkuvuudesta vain runsas kymmenesosa (13,7 %). Erityisen paljon kansainvälistä harjoittelua tehdään Diakonia-ammattikorkeakoulussa, Yrkeshögskolan Novias-ssa sekä Humanistisessa, Pohjois-Karjalan ja Hämeen ammattikorkeakouluissa.

	Suomesta			Suomeen		
	Vaihto-opiskelu	Harjoittelu	Harjoittelun osuus koko liikkuvuudesta %	Vaihto-opiskelu	Harjoittelu	Harjoittelun osuus koko liikkuvuudesta %
Kaikki korkeakoulut yhteensä	7358	2765	27,3	8584	406	4,5
Yliopistot yhteensä	4586	725	13,7	5353	59	1,1
Helsingin yo	828	179	17,8	968	1	0,1
Jyväskylän yo	420	82	16,3	378	6	1,6
Oulun yo	292	50	14,6	412	0	0,0
Tampereen yo	377	71	15,8	446	0	0,0
Åbo Akademi	164	27	14,1	250	4	1,6
Vaasan yo	204	11	5,1	204	0	0,0
Lapin yo	136	17	11,1	215	6	2,7
Tampereen teknillinen yo	270	21	7,2	378	15	3,8
Lappeenrannan teknillinen yo	162	20	11,0	180	4	2,2
Svenska hhs	131	22	14,4	102	0	0,0
Sibelius-Akatemia	53	2	3,6	60	0	0,0
Teatterikorkeakoulu	7	3	30,0	9	2	18,2
Kuvataideakatemia	14	2	12,5	23	0	0,0
Aalto-yo	784	103	11,6	869	0	0,0
Itä-Suomen yo	249	57	18,6	439	21	4,6
Turun yo	495	58	10,5	420	0	0,0
Ammattikorkeakoulut yhteensä	2772	2040	42,4	3231	347	9,7
Arcada - Nylands Svenska Yhs	54	17	23,9	41	7	14,6
Diakonia-amk	24	106	81,5	22	10	31,3
Humanistinen amk	26	37	58,7	39	1	2,5
Hämeen amk	83	111	57,2	143	13	8,3
Jyväskylän amk	122	118	49,2	197	28	12,4

Kajaanin amk	33	30	47,6	57	2	3,4
Kemi-Tornion amk	28	17	37,8	47	21	30,9
Keski-Pohjanmaan amk	80	48	37,5	71	12	14,5
Kymenlaakson amk	78	70	47,3	111	2	1,8
Lahden amk	150	54	26,5	136	11	7,5
Laurea-amk	178	108	37,8	207	21	9,2
Mikkelin amk	73	65	47,1	74	5	6,3
Oulun seudun amk	112	76	40,4	170	28	14,1
Pohjois-Karjalan amk	47	63	57,3	59	15	20,3
Savonia-amk	120	110	47,8	154	10	6,1
Rovaniemen amk	56	59	51,3	77	11	12,5
Saimaan amk	88	116	56,9	155	8	4,9
Satakunnan amk	101	100	49,8	129	11	7,9
Seinäjoen amk	104	41	28,3	144	10	6,5
Tampereen amk	214	133	38,3	220	53	19,4
Turun amk	269	121	31,0	243	12	4,7
Vaasan amk	71	42	37,2	63	10	13,7
Haaga-Helia amk	365	159	30,3	329	0	0,0
Metropolia-amk	260	183	41,3	288	37	11,4
Yhs Novia	36	56	60,9	55	9	14,1

Taulukko 11. Vaihto-opiskelu ja harjoittelu 2010 korkeakouluittain

Suomesta ulkomaille lähtevien keskuudessa kansainvälinen harjoittelu on kasvattanut suosioaan vuodesta 2009 vaihto-opiskelua nopeammin. Myös tätä edeltävänä vuonna kansainvälisen harjoittelun suosio kasvoi vaihto-opiskelua runsaammin. Suomeen tulevien yliopisto-opiskelijoiden kohdalla harjoittelun osuus väheni. Suomeen tulevien harjoittelijoiden määrät ovat kaiken kaikkiaan kovin pienet, sillä näihin lukuihin tilastoituvat vain korkeakoulujen kautta tai järjestämiin paikkoihin tulevat opiskelijat.

	Suomesta			Suomeen		
	2010	2009	Muutos %	2010	2009	Muutos %
Opiskelu	4586	4465	2,7	5353	5366	-0,2
Harjoittelu	725	689	5,2	59	68	-13,2

Taulukko 12. Yliopistojen kansainvälisen vaihto-opiskelun ja harjoittelun kehitys 2009-10

	Suomesta			Suomeen		
	2010	2009	Muutos %	2010	2009	Muutos %
Opiskelu	2772	2493	11,2	3231	3082	4,8
Harjoittelu	2040	1741	17,2	347	240	44,6

Taulukko 13. Ammattikorkeakoulujen kansainvälisen vaihto-opiskelun ja harjoittelun kehitys 2009-10

4.5 Liikkuvuusjärjestelyt

Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus on korkeakouluissa jo pitkään nojannut neljän järjestelyn varaan: Euroopan unionin Erasmus-ohjelmaan, korkeakoulujen omiin sopimuksiin, opiskelijan itse järjestämiin ja rahoitamiin vaihtopaikkoihin sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston Nordplus-ohjelmaan. Erasmus on suurin yksittäinen liikkuvuusjärjestely. Sen rooli korostuu erityisesti Suomeen saapuvassa liikkuvuudessa ja ammattikorkeakouluissa. Nordplus-ohjelma puolestaan palvelee ennen kaikkea yliopistoja ja Suomesta lähteviä opiskelijoita. Suomeen saapuvat hyödyntävät runsaasti myös CIMOn stipendejä.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	Suomesta lkm	Suomesta %	Suomeen lkm	Suomeen %
Erasmus	4911	48,5	6697	74,5
Nordplus	505	5,0	98	1,1
Korkeakoulun oma vaihtosopimus	2046	20,2	1194	13,3
ISEP	87	0,9	61	0,7
CIMO:n ohjelmat ja stipendit	196	1,9	332	3,7
Muut EU-ohjelmat (esim. EU-USA, EU-Kanada, EU-Kiina, Alfa)	69	0,7	73	0,8

ASLA/Fulbright	13	0,1	9	0,1
Muu opiskelijavaihto-ohjelma	171	1,7	77	0,9
IAESTE	24	0,2	6	0,1
Opiskelija- ja kansalaisjärjestöjen harjoittelijavaihto	17	0,2	1	0,0
CIMOn harjoittelijavaihto-ohjelmat	196	1,9	6	0,1
Muu harjoittelijavaihto-ohjelma	297	2,9	14	0,2
Free mover -opiskelu tai -harjoittelu	1495	14,8	371	4,1
Tuntematon	96	0,9	51	0,6
Yhteensä	10123	100,0	8990	100,0

Yliopistot	Suomesta lkm	Suomesta %	Suomeen lkm	Suomeen %
Erasmus	2466	46,4	3842	71,0
Nordplus	439	8,3	86	1,6
Korkeakoulun oma vaihtosopimus	1024	19,3	750	13,9
ISEP	87	1,6	61	1,1
CIMO:n ohjelmat ja stipendit	115	2,2	177	3,3
Muut EU-ohjelmat (esim. EU-USA, EU-Kanada, EU-Kiina, Alfa)	28	0,5	49	0,9
ASLA/Fulbright	13	0,2	4	0,1
Muu opiskelijavaihto-ohjelma	124	2,3	61	1,1
IAESTE	22	0,4	2	0,0
Opiskelija- ja kansalaisjärjestöjen harjoittelijavaihto	16	0,3	1	0,0
CIMOn harjoittelijavaihto-ohjelmat	174	3,3	2	0,0
Muu harjoittelijavaihto-ohjelma	120	2,3	6	0,1
Free mover -opiskelu tai -harjoittelu	652	12,3	341	6,3
Tuntematon	31	0,6	30	0,6
Yhteensä	5311	100,0	5412	100,0

Ammattikorkeakoulut	Suomesta lkm	Suomesta %	Suomeen lkm	Suomeen %
Erasmus	2445	50,8	2855	79,8
Nordplus	66	1,4	12	0,3
Korkeakoulun oma vaihtosopimus	1022	21,2	444	12,4
ISEP	0	0,0	0	0,0
CIMO:n ohjelmat ja stipendit	81	1,7	155	4,3
Muut EU-ohjelmat (esim. EU-USA, EU-Kanada, EU-Kiina, Alfa)	41	0,9	24	0,7
ASLA/Fulbright	0	0,0	5	0,1
Muu opiskelijavaihto-ohjelma	47	1,0	16	0,4
IAESTE	2	0,0	4	0,1
Opiskelija- ja kansalaisjärjestöjen harjoittelijavaihto	1	0,0	0	0,0
CIMOn harjoittelijavaihto-ohjelmat	22	0,5	4	0,1
Muu harjoittelijavaihto-ohjelma	177	3,7	8	0,2
Free mover -opiskelu tai -harjoittelu	843	17,5	30	0,8
Tuntematon	65	1,4	21	0,6
Yhteensä	4812	100	3578	100

Taulukko 14. Liikkuvuusjärjestelyt 2010

Vuonna 2010 Suomesta lähtevien määrä kasvoi kaikissa suurimmissa liikkuvuusjärjestelyissä. Erityisen voimakkaasti kasvoi kuitenkin itsenäisesti vaihtopaikkansa järjestävien free mover -opiskelijoiden määrä. Ulkomailta Suomeen tulevien määrä puolestaan väheni kaikissa muissa isoimmissa liikkuvuusjärjestelyissä paitsi Erasmus-ohjelmassa. Erityisen runsaasti väheni Suomeen saapuvien Nordplus-opiskelijoiden määrä.

	Suomesta			Suomeen		
	2010	2009	Muutos %	2010	2009	Muutos %
Erasmus	4911	4487	9,4	6697	6466	3,6
Korkeakoulun oma sopimus	2046	2039	0,3	1194	1208	-1,2
Free mover	1495	1269	17,8	371	387	-4,1
Nordplus	505	483	4,6	98	119	-17,6

Taulukko 15. Kehitys 2009-10 suurimmissa liikkuvuusjärjestelyissä

Viimeisen viiden vuoden aikana suurimmat liikkuvuusjärjestelyt ovat kehittyneet siten, että Erasmus-ohjelma on hieman kasvattanut suosiotaan Suomesta ulkomaille suuntautuvassa liikkuvuudessa ja vastaavasti hieman menettänyt suosiotaan ulkomailta Suomeen suuntautuvassa liikkuvuudessa. Nordplus-ohjelma on menettänyt osuuttaan sekä lähtevien että saapuvien keskuudessa.

	2010	2009	2008	2007	2006
Erasmus	48,5	47,8	49,5	43,1	44,5
Korkeakoulun oma sopimus	20,2	21,7	21,9	22,5	20,6
Free mover	14,8	13,5	10,2	12,9	13,4
Nordplus	5,0	5,1	5,9	6,5	7,2

Taulukko 16. Suurimpien liikkuvuusjärjestelyjen osuus Suomesta ulkomaille suuntautuvasta liikkuvuudesta 2006-10, %

	2010	2009	2008	2007	2006
Erasmus	74,5	73,9	75,7	76,7	76,3
Korkeakoulun oma sopimus	13,3	13,8	12,8	10,9	10,4
Free mover	4,1	4,4	3,4	3,3	4,0
Nordplus	1,1	1,4	1,0	1,5	1,9

Taulukko 17. Suurimpien liikkuvuusjärjestelyjen osuus ulkomailta Suomeen suuntautuvasta liikkuvuudesta 2006-10, %

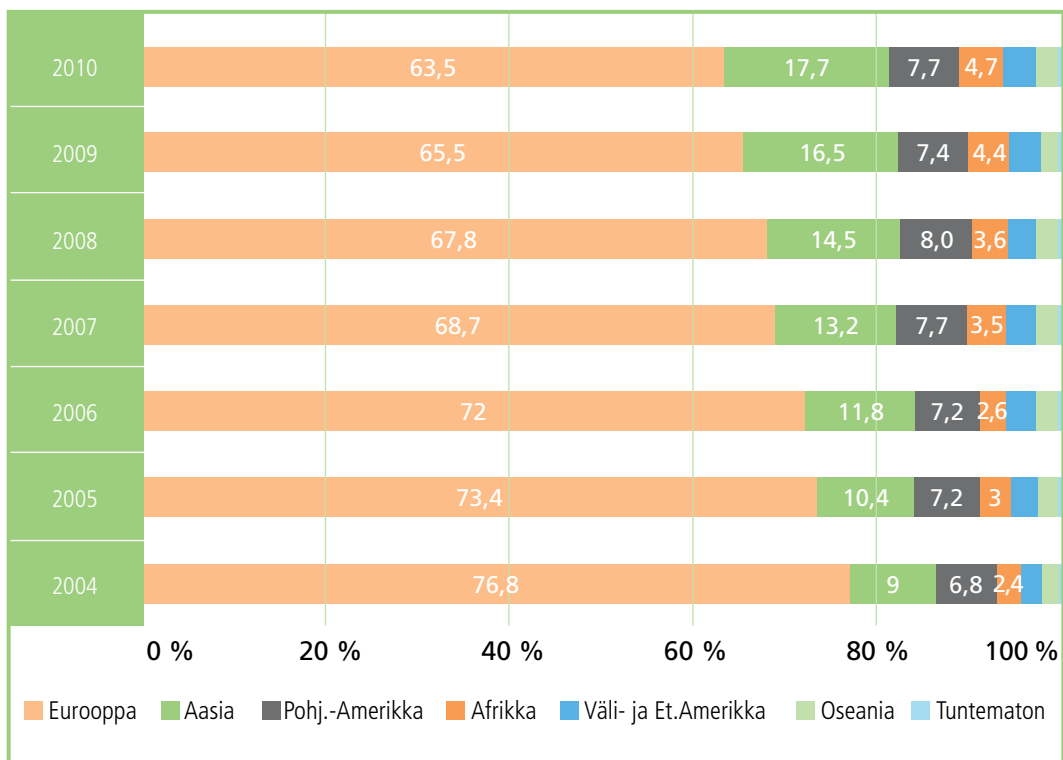
4.6 Yhteistyömaat ja maanosat

Yleisimpien kohdemaiden listasta löytyy sekä vuodesta toiseen ennallaan pysyviä piirteitä että muutoksia. Suosituimpien kohdemaiden kärki on pysynyt hyvin samanlaisena jo useamman vuoden: suomalaiset menevät Saksaan, Espanjaan, Britanniaan, Ruotsiin, Yhdysvaltoihin ja Ranskaan. Muutosta edustaa Kiina, joka on vuosi vuodelta kasvattanut suosiotaan ja asemaansa kohdemaana. Korean tasavalta on uusi tulokas 20 suosituimman kohdemaan listalla. Taulukon 20 yleisintä kohdemaata kattavat 73 prosenttia kaikesta Suomesta lähtevästä opiskelijaliikkuvuudesta. Myös yleisimpien lähtömaiden kirkkain kärki on sama kuin edellisinä vuosina. Taulukon 20 yleisintä lähtömaata kattavat 85 prosenttia kaikesta Suomeen saapuvasta opiskelijaliikkuvuudesta.

Suomesta	Amk	Yo	Yhteensä	Suomesta	Amk	Yo	Yhteensä
Saksa	344	554	898	Saksa	447	788	1235
Espanja	448	375	823	Ranska	452	756	1208
Britannia	329	333	662	Espanja	395	501	896
Ruotsi	180	391	571	Italia	165	357	522
Yhdysvallat	186	350	536	Venäjä	239	186	425
Ranska	157	358	515	Puola	139	233	372
Kiina	274	130	404	Tsekki	175	174	349
Alankomaat	237	166	403	Alankomaat	206	135	341
Thaimaa	230	93	323	Itävalta	114	161	275
Itävalta	115	197	312	Belgia	141	114	255
Venäjä	131	118	249	Kiina	96	141	237
Kanada	114	130	244	Britannia	95	123	218
Belgia	103	108	211	Liettua	93	110	203
Australia	66	144	210	Unkari	84	106	190
Italia	85	122	207	Yhdysvallat	31	151	182
Tanska	64	139	203	Korean tasavalta	85	85	170
Tsekki	74	96	170	Viro	44	119	163
Japani	68	101	169	Turkki	50	94	144
Korean tasavalta	78	89	167	Portugali	68	62	130
Portugali	103	56	159	Kreikka	46	72	118

Taulukko 18. Yleisimmät kohde- ja lähtömaat 2010

Euroopan maiden osuus Suomesta ulkomaille suuntautuvasta liikkuvuudesta on tasaisesti laskenut. Vastaavasti Aasian maiden osuus on kasvanut. Euroopan maahan suuntaa kuitenkin yhä lähes kaksi kolmasosaa suomalaisista vaihto-opiskelijoista ja harjoittelijoista. Sektoreiden välillä on eroja. Yliopisto-opiskelijat menevät ammattikorkeakouluopiskelijoita useammin Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan, ammattikorkeakouluopiskelijat puolestaan yliopisto-opiskelijoita useammin Afrikkaan ja Aasiaan.

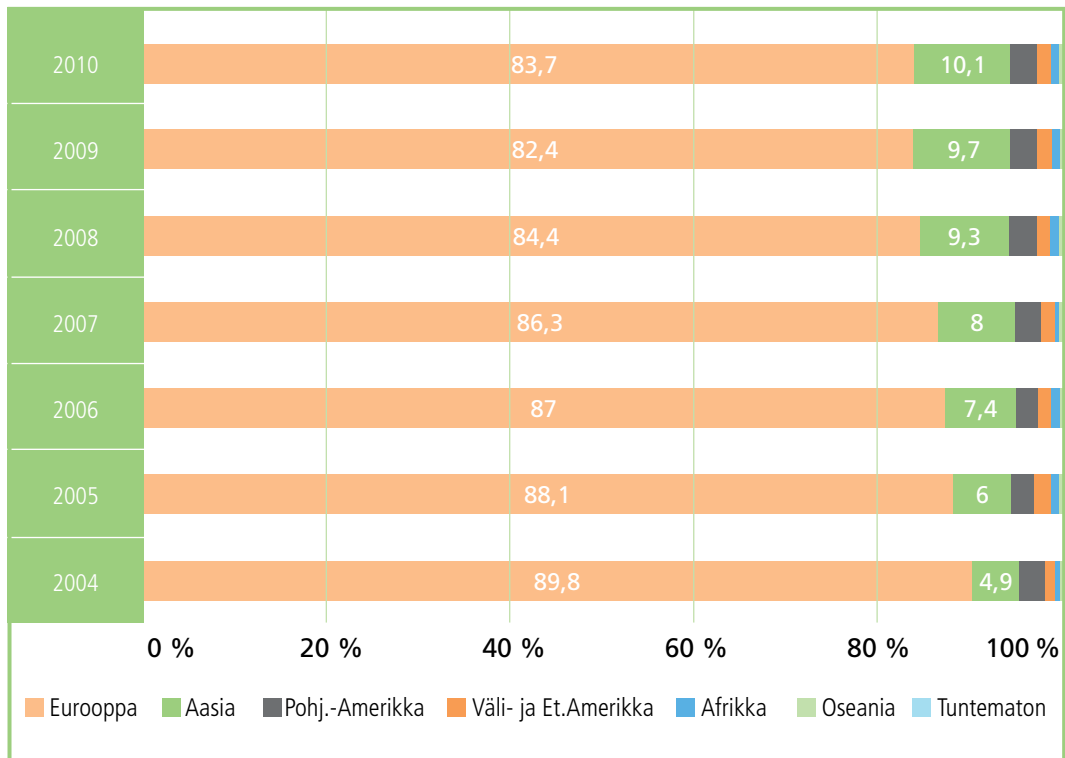

Kuvio 3. Opiskelijaliikkuvuus Suomesta maanosittain 2004-2010

Liikkuvuus Suomesta	amk ja yo		amk		yo	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Aasia	1790	17,7	1039	21,6	751	14,1
Afrikka	480	4,7	344	7,1	136	2,6
Eurooppa	6429	63,5	2881	59,9	3548	66,8
Latinalainen Amerikka ja Karibia	352	3,5	141	2,9	211	4,0
Pohjois-Amerikka	780	7,7	300	6,2	480	9,0
Oseania	237	2,3	79	1,6	158	3,0
Tuntematon	55	0,5	28	0,6	27	0,5
Yhteensä	10123	100,0	4812	100,0	5311	100,0

Taulukko 19. Liikkuvuus Suomesta maanosittain yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2010

Ulkomailta Suomeen suuntautuva liikkuvuus painottuu selvästi vahvemmin Eurooppaan, yli 80 prosenttia korkeakouluihimme tulevista vaihto-opiskelijoista ja harjoittelijoista tulee Euroopan maasta. Silti myös Suomeen suuntautuvassa liikkuvuudessa Euroopan osuus on hiljalleen pienentynyt ja Aasian osuus vastaavasti kasvanut. Kehitys on kuitenkin ollut hitaampaa kuin liikkuvuudessa Suomesta ulkomaille. Ammattikorkeakouluissa saapuva liikkuvuus painottuu yliopistojakin enemmän Eurooppaan.

Kuvio 4. Opiskelijaliikkuvuus Suomeen maanosittain 2004-2010

Liikkuvuus Suomeen	amk ja yo		amk		yo	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Aasia	904	10,1	334	9,3	570	10,5
Afrikka	109	1,2	43	1,2	66	1,2
Eurooppa	7524	83,7	3125	87,3	4399	81,3
Latinalainen Amerikka ja Karibia	153	1,7	20	0,6	133	2,5
Pohjois-Amerikka	267	3,0	56	1,6	211	3,9
Oseania	31	0,3	0	0,0	31	0,6
Tuntematon	2	0,0	0	0,0	2	0,0
Yhteensä	8990	100,0	3578	100,0	5412	100,0

Taulukko 20. Liikkuvuus Suomeen maanosittain yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2010

4.7 Opiskelijaliikkuvuus sukupuolen mukaan

Miehet ovat aliedustettuja Suomesta ulkomaille suuntautuvassa liikkuvuudessa. Vain 38 prosenttia lähtevistä opiskelijoista on miehiä, kun heitä on ammattikorkeakoulujen opiskelijoista 45 prosenttia ja yliopistojen opiskelijoista 47 prosenttia⁵. Miesten osuus ulkomaille lähtevistä opiskelijoista on hieman kasvanut viime vuodesta, jolloin heitä oli vain 35 prosenttia. Suomeen saapuvat vaihto-opiskelijat edustavat tasaisemmin eri sukupuolia, 44 prosenttia saapuvista on miehiä.

Alle taulukkoon on koottu miesten osuus suurimmissa liikkuvuusjärjestelyissä. Pohjoismaises-sa Nordplus-ohjelmassa liikkuu vähiten miehiä, itsenäisesti vaihtopaikkansa järjestävien free mover -opiskelijoiden joukossa heitä on eniten.

Liikkuvuusjärjestely	Suomesta	Suomeen
Erasmus	33 %	45 %
Korkeakoulun oma sopimus	43 %	41 %
Free mover -liikkuvuus	48 %	51 %
Nordplus	28 %	31 %

Taulukko 21. Miesten osuus suurimmissa liikkuvuusjärjestelyissä 2010, %

⁵ Lähde KOTA- ja AMKOTA-tietokannat, tiedot vuodelta 2009.

4.8 Opiskelijaliikkuvuus opintoasteen ja koulutuksen tyypin mukaan

Yliopistosektorilla eniten liikkuvat alempaa korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat. Lähes kaksi kolmasosaa lähtevistä opiskelijoista suorittaa alempaa korkeakoulututkintoa. Jatko-opiskelijoita on joukossa vain vähän. Suuri osa jatko-opiskelijoista liikkuu ulkomailla alle kolme kuukautta kestäville jaksoille. Voi myös olla, että jatko-opiskelijat liikkuvat niin itsenäisesti, ettei tieto päädy tilastoivalle taholle. Ammattikorkeakouluissa käytännössä kaikki liikkuvuus tapahtuu nuorten koulutuksessa. Monimuoto-opiskeluna työn ohessa tapahtuvalle aikuisten koulutukselle sopivat paremmin kolmea kuukautta lyhyemmät jaksot.

	Suomesta		Suomeen	
	lkm	%	lkm	%
Alempi korkeakoulututkinto	3464	65,2	2786	51,5
Ylempi korkeakoulututkinto	1679	31,6	2515	46,5
Lisensiaatin tai tohtorin tutkinto	168	3,1	111	2,0
Yliopistot yhteensä	5311	100,0	5412	100,0
Ammattikorkeakoulututkinto (nuorten koulutus)	4724	98,2	3543	99,0
Ammattikorkeakoulututkinto (aikuisten koulutus)	75	1,6	3	0,1
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	11	0,2	14	0,4
Tuntematon	2	0,0	18	0,5
Ammattikorkeakoulut yhteensä	4812	100,0	3578	100,0

Taulukko 22. Opiskelijaliikkuvuus opintoasteen (yo) ja koulutuksen tyypin (amk) mukaan 2010

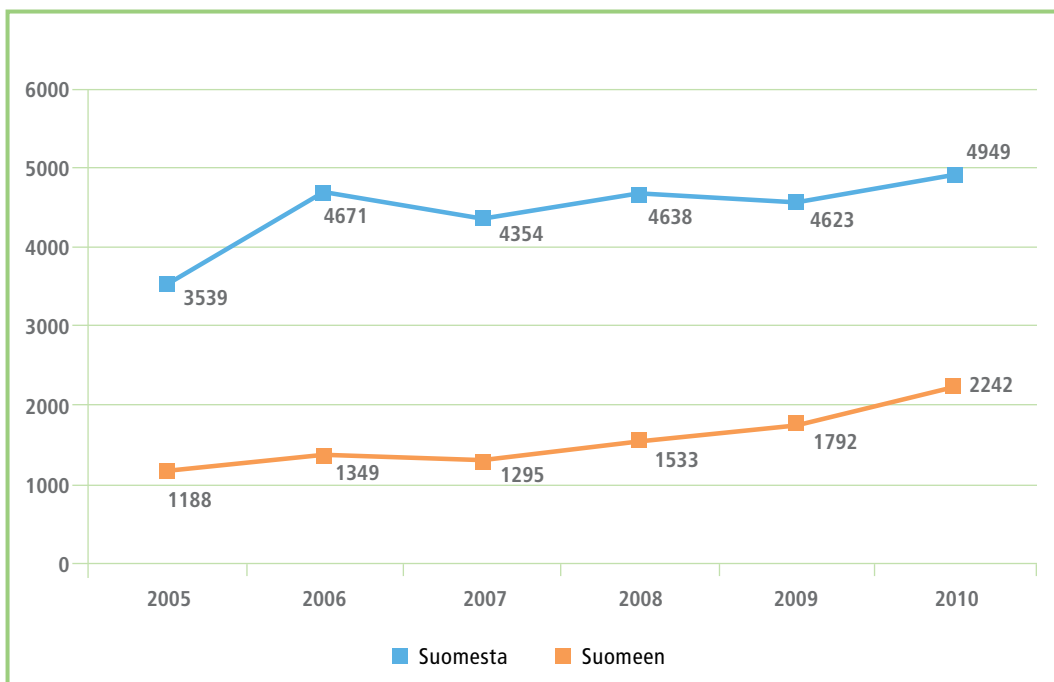
4.9 Liikkuvuusjakson kesto

Suomesta ulkomaille suuntautuvien liikkuvuusjaksojen keskipituus on yliopistoissa 5,6 kuukautta ja ammattikorkeakouluissa 4,5 kuukautta. Vaihto-opiskelu on harjoittelua pitkäkestoisempää. Vaihto-opiskelujaksot kestävät keskimäärin 5,5 kuukautta, harjoittelujaksot 3,8 kuukautta.

Ulkomailta Suomeen suuntautuvien liikkuvuusjaksojen keskipituus on yliopistoissa 6,0 kuukautta ja ammattikorkeakouluissa 4,8 kuukautta. Myös Suomeen suuntautuvissa jaksoissa vaihto-opiskelu kestää keskimäärin pidempään (5,6 kuukautta) kuin harjoittelu (3,6 kuukautta).

5. Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus

Lyhytkestoiseksi opiskelijaliikkuvuudeksi tilastoidaan yli viikon mutta alle kolme kuukauden mittaiset ulkomaanjaksot. Ammattikorkeakouluille lyhytkestoisten jaksojen ilmoittaminen on pakollista ja tiedot annetaan henkilö pohjaisena kuten pitkäkestoisen liikkuvuuden tiedot. Yliopistoille lyhytkestoisten jaksojen ilmoittaminen on vapaaehtoista ja tiedot annetaan summattietoina maittain. Tästä johtuen ammattikorkeakoulujen lyhytkestoiset liikkuvuusjaksot raportoidaan jatkossa tarkemmin.

Kuvio 5. Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus 2005-2010

Taulukkoon 23 on koottu lyhytkestoiset liikkuvuusjaksot korkeakouluittain. Yliopistot raportoivat lyhytkestoista liikkuvuutta selvästi ammattikorkeakouluja vähemmän, muutamassa yliopistossa tietoa ei kerätä lainkaan. Sen sijaan ammattikorkeakouluissa alle kolmen kuukauden mittaiset liikkuvuusjaksot ovat merkittävä kansainvälisen liikkuvuuden muoto. Vuonna 2010 ammattikorkeakouluista tehtiin ulkomaille 3970 liikkuvuusjaksoa. Tämä on lähes yhtä paljon kuin yli kolmen kuukauden mittaisia jaksoja (4812). Suomeen tuleva liikkuvuus painottuu enemmän pitkäkestoisiin jaksoihin. Vuonna 2010 ammattikorkeakouluihin tuli lyhytkestoiselle liikkuvuusjaksolle yhteensä 1729 opiskelijaa, pitkäkestoiselle 3578.

Ammattikorkeakoulujen Suomesta ulkomaille suuntautuvista lyhyistä jaksoista 86 prosenttia on vaihto-opiskelua, 14 prosenttia harjoittelua. Suomeen suuntautuva lyhytkestoinen liikkuvuus painottuu tätäkin enemmän opiskeluun, 94 prosenttia jaksoista on opiskelua ja vain kuusi prosenttia harjoittelua.

	Suomesta	Suomeen
Kaikki korkeakoulut yhteensä	4949	2242
Yliopistot yhteensä	979	513
Helsingin yo	326	300
Jyväskylän yo	0	0
Oulun yo	37	18
Tampereen yo	74	7
Åbo Akademi	6	13
Vaasan yo	7	40
Lapin yo	0	0
Tampereen teknillinen yo	0	0
Lappeenrannan teknillinen yo	18	17
Svenska hhs	49	1
Sibelius-Akatemia	14	0
Teatterikorkeakoulu	31	6
Kuvataideakatemia	112	20
Aalto-yo	38	2
Itä-Suomen yo	56	0
Turun yo	211	89
Ammattikorkeakoulut yhteensä	3970	1729
Arcada - Nylands Svenska Yhs	80	8
Diakonia-amk	20	0
Humanistinen amk	16	37
Hämeen amk	59	91
Jyväskylän amk	248	172
Kajaanin amk	78	2
Kemi-Tornion amk	10	19
Keski-Pohjanmaan amk	83	18
Kymenlaakson amk	37	2
Lahden amk	270	95
Laurea-amk	56	33
Mikkelin amk	251	141

Oulun seudun amk	65	41
Pohjois-Karjalan amk	188	73
Savonia-amk	244	93
Rovaniemen amk	31	21
Saimaan amk	124	53
Satakunnan amk	48	12
Seinäjoen amk	269	167
Tampereen amk	406	201
Turun amk	35	112
Vaasan amk	74	9
Haaga-Helia amk	539	98
Metropolia-amk	525	170
Yhs Novia	214	61

Taulukko 23. Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuuskorkeakouluittain 2010

5.1 Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus koulutuksen tyypin mukaan

Pitkäkestoista, yli 3 kuukauden ulkomaanjaksoa on usein vaikea yhdistää aikuisten koulutukseen ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon, joita tehdään työn ohessa. Tämä näkyy siinä, että vain pieni osa pitkäkestoisista liikkuvuusjaksoista tehdään aikuisten koulutuksessa tai ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa. Käytännössä kuitenkin myös lyhytkestoisista jaksoista ylivoimainen enemmistö tehdään nuorten koulutuksessa, vaikka muiden koulutuksen tyyppien osuus onkin suurempi kuin pitkäkestoisissa liikkuvuusjaksoissa.

	Suomesta lkm	Suomesta %	Suomeen lkm	Suomeen %
Ammattikorkeakoulututkinto (nuorten koulutus)	3653	92,0	1613	93,3
Ammattikorkeakoulututkinto (aikuisten koulutus)	227	5,7	24	1,4
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	87	2,2	40	2,3
Tuntematon	3	0,1	52	3,0
Yhteensä	3970	100,0	1729	100,0

Taulukko 24. Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus ammattikorkeakouluissa koulutuksen tyypin mukaan 2010

5.2 Yhteistyömaat

Varsinkin Suomesta ulkomaille tehtävä lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus suuntautuu tyypillisesti lähelle; naapurimaihin ja Saksaan. Naapurimaihin Venäjälle, Ruotsiin ja Viroon suomalaisopiskelijat tekevät enemmän lyhyt- kuin pitkäkestoisia vierailuja. Sen sijaan kauempana sijaitseviin maihin kuten Saksaan, Yhdysvaltoihin, Britanniaan ja Espanjaan tehdään enemmän pitkäkestoisia vierailuja.

Suomesta		Suomeen	
Venäjä	709	Saksa	259
Ruotsi	681	Venäjä	196
Saksa	509	Ranska	156
Viro	243	Alankomaat	140
Yhdysvallat	187	Espanja	137
Britannia	185	Britannia	102
Espanja	184	Belgia	85
Belgia	113	Liettua	53
Alankomaat	110	Itävalta	42
Tanska	95	Puola	42

Taulukko 25. Ammattikorkeakoulujen lyhytkestoisen liikkuvuuden yleisimmät kohde- ja lähtömaat 2010

6. Opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus ammattikorkeakouluissa

CIMOn toimeenpanemaan kansainvälisen liikkuvuuden tilastointiin kuuluu myös opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuuden tilastointi ammattikorkeakouluissa⁶. Myös opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus jaetaan lyhyt- ja pitkäkestoiseen. Pitkäkestoista liikkuvuutta ovat vähintään kuukauden mittaiset ulkomaanjaksot, lyhytkestoista vähintään viikon ja alle kuukauden mittaiset ulkomaanjaksot.

Ammattikorkeakoulujen opettajat ja asiantuntijat tekevät hyvin vähän yli kuukauden mittaisia ulkomaanjaksoja. Pääpaino on lyhytkestoisessa liikkuvuudessa. Vuonna 2010 Suomesta tehtiin ulkomaille 43 pitkäkestoista ja 4503 lyhytkestoista liikkuvuusjaksoa. Pitkäkestoisten ulkomaanjaksojen määrä on laskenut viime vuodesta, lyhytkestoisten kasvanut. Vuonna 2009 vastaavat luvut olivat 66 pitkäkestoista ja 3849 lyhytkestoista jaksoa. Suomeen tulevien opettajien ja asiantuntijoiden määrä on kasvanut viime vuodesta niin lyhyt- kuin pitkäkestoisten jaksojen osalta. Vuonna 2010 Suomeen tuli 66 opettajaa pitkäkestoiselle ja 2007 lyhytkestoiselle jaksolle. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 40 ja 1723.

⁶Yliopistoista kerätään tietoa opettajien ja tutkijoiden kansainvälisestä liikkuvuudesta suoraan opetus- ja kulttuuriministeriön ylläpitämään tietokantaan (<https://kotaplus.csc.fi/online/Haku.do>).

	Suomesta pitkät	Suomesta lyhyet	Suomeen pitkät	Suomeen lyhyet
Ammattikorkeakoulut yhteensä	43	4503	66	2007
Arcada - Nylands Svenska Yhs	0	55	0	23
Diakonia-amk	0	88	0	35
Saimaan amk	0	86	5	100
Humanistinen amk	0	86	0	46
Hämeen amk	1	169	0	91
Jyväskylän amk	2	309	6	142
Kajaanin amk	0	56	0	23
Kemi-Tornion amk	1	130	2	41
Keski-Pohjanmaan amk	0	99	0	42
Kymenlaakson amk	0	129	3	45
Lahden amk	0	185	7	61
Laurea-amk	1	160	0	52
Mikkelin amk	2	120	7	92
Oulun seudun amk	0	145	4	76
Pohjois-Karjalan amk	2	201	2	77
Savonia-amk	6	287	5	127
Rovaniemen amk	2	82	7	83
Satakunnan amk	1	185	3	18
Seinäjoen amk	9	205	3	142
Tampereen amk	6	467	2	232
Turun amk	2	193	2	148
Vaasan amk	2	73	0	25
Haaga-Helia amk	0	430	0	91
Metropolia-amk	3	468	4	152
Yhs Novia	3	95	4	43

Taulukko 26. Opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus ammattikorkeakouluittain 2010

Määrällisesti eniten opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuutta tapahtuu suurilla aloilla kuten tekniikan, liiketalouden ja hallinnon sekä sosiaali- ja terveystalalla. Luokassa muu/tuntematon on opettajia ja asiantuntijoita, joita ei voi kohdentaa yhdelle alalle, esim. yleisten aineiden opettajia tai hallintohenkilökuntaa. Kulttuuriala on ainoa, jolla Suomesta ulkomaille suuntautuva opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus hieman väheni edelliseen vuoteen verrattuna (13 henkilöllä). Muilla aloilla liikkuvuus on lisääntynyt. Runsasta kasvu on ollut etenkin suurilla aloilla kuten tekniikka ja liikenne (163 henkilöä) ja liiketalous ja hallinto (119 henkilöä). Suomeen saapuvien kohdalla kasvua edelliseen vuoteen verrattuna on tapahtunut kaikilla aloilla.

	Suomesta pitkät	Suomesta lyhyet	Suomeen pitkät	Suomeen lyhyet
Ammattikorkeakoulut yhteensä	43	4503	66	2007
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	1	218	2	64
Kulttuuriala	3	486	12	270
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	6	894	20	436
Luonnontieteiden ala	1	122	2	31
Tekniikan ja liikenteen ala	15	933	14	415
Luonnonvara- ja ympäristöala	4	169	3	109
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	9	888	8	540
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	2	325	5	93
Muu/Tuntematon	2	468	0	49

Taulukko 27. Opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus ammattikorkeakouluissa koulutusaloittain 2010

Opettajien 10 suosituimman kohdemaan joukosta löytyvät kutakuinkin samat maat kuin opiskelijoidenkin kohdalla. Venäjälle opettajat menevät opiskelijoita useammin. Thaimaa mahtuu mukaan opiskelijoiden kohdemaitten 10 kärkeen, mutta ei opettajien. Myös Espanja on opiskelijoiden keskuudessa selvästi suosituimpi kohdemaana kuin opettajien, vaikka maa löytyy myös opettajien kymmenen kärjestä.

Suomesta			
lyhyet	lkm	pitkät	lkm
Saksa	431	Yhdysvallat	6
Britannia	357	Britannia	3
Venäjä	351	Saksa	3
Belgia	266	<i>useita eri maita</i>	2
Ruotsi	244		
Ranska	237		
Espanja	221		
Kiina	181		
Viro	171		
Italia	135		
Suomeen			
lyhyet	lkm	pitkät	lkm
Saksa	220	Kiina	9
Venäjä	181	Espanja	7
Alankomaat	161	Yhdysvallat	7
Britannia	146	Venäjä	5
Espanja	105	Belgia	4
Belgia	96	Viro	4
Puola	77	Ruotsi	3
Japani	75	Saksa	3
Itävalta	71	<i>useita eri maita</i>	2
Viro	70		

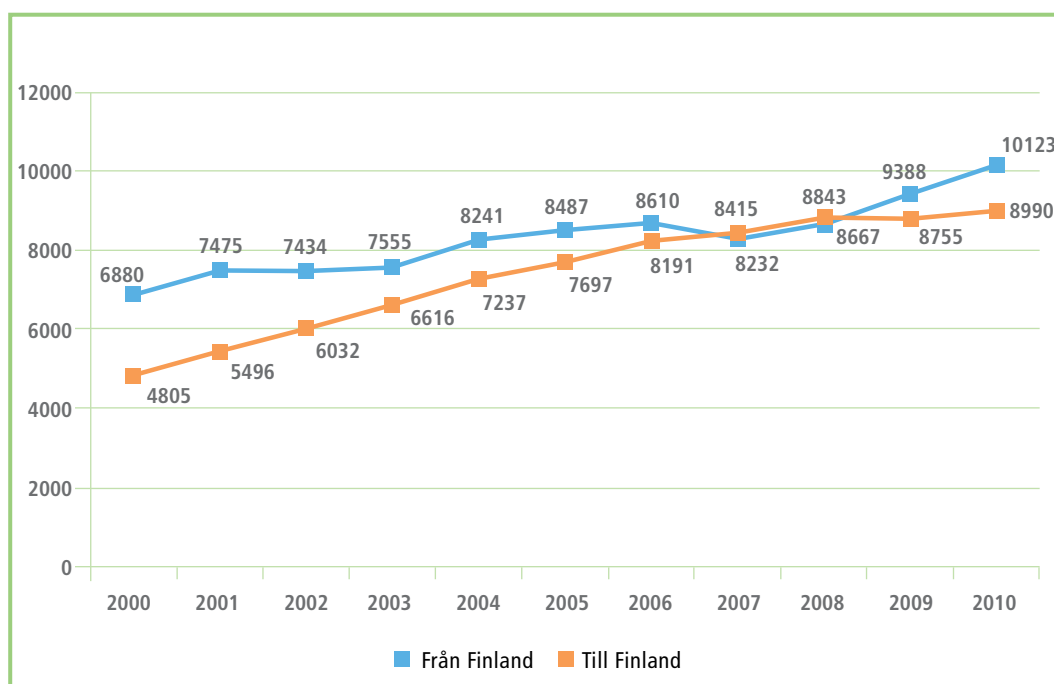
Taulukko 28. Ammattikorkeakoulujen opettaja- ja asiantuntija-liikkuvuuden yleisimmät kohde- ja lähtömaat 2010

7. Sammanfattning: Internationell studentmobilitet vid högskolorna 2010

Centret för internationell mobilitet och internationella samarbete CIMO sammanställer årligen statistik över internationell studentmobilitet vid finländska universitet och yrkeshögskolor. Statistiken omfattar utbytesstudier och internationell praktik som ingår i studierna i Finland, inte studier för en hel examen utomlands. I statistiken ingår både mobilitet som sker via utbytesprogram (t.ex. Erasmus, Nordplus) och utbyten som studerande själva arrangerar (free mover-studier). Här rapporteras enbart utlandsperioder som varat tre månader eller längre.

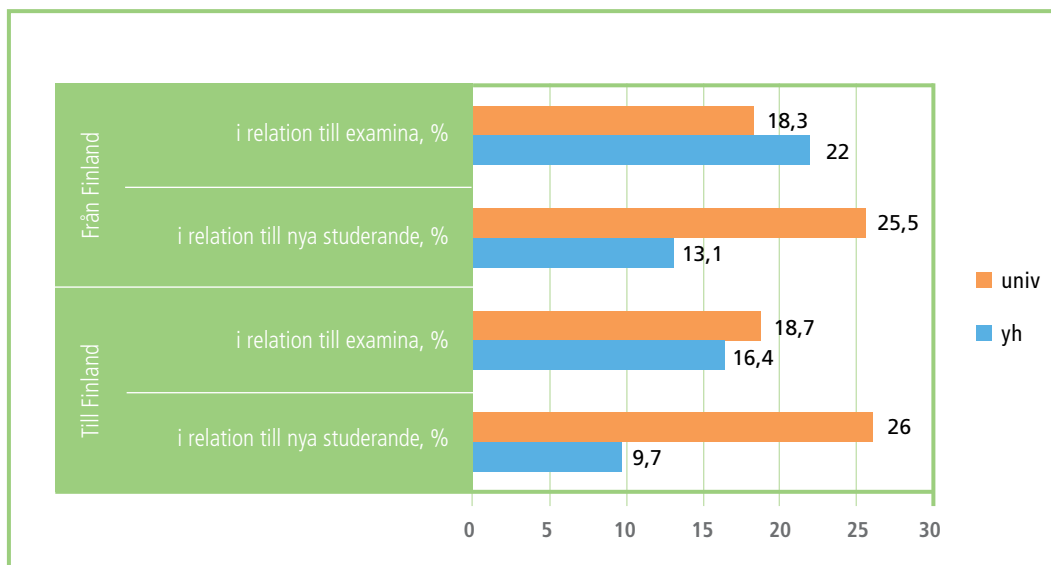
Utvecklingen inom internationell studentmobilitet

- Från Finland åkte 10 123 studerande på en utlandsperiod längre än 3 månader, av dem var 5 311 från universitet och 4 812 från yrkeshögskolor.
- Antalet studerande som åkte utomlands från Finland ökade med drygt 700 personer från år 2009, det vill säga med nästan 10 procent.
- Av universitetsstuderandena som åkte utomlands var 13,7 procent på praktik, bland yrkeshögskolestuderandena var motsvarande andel 42,4 procent.
- Det kom 8 990 utländska studerande till Finland på en period längre än 3 månader, av dem kom 5 412 till universitet och 3 578 till yrkeshögskolor.
- Antalet studerande som kom till Finland ökade med drygt 200 personer från år 2009, det vill säga med nästan 3 procent.

Figur 1. Studentmobilitetens utveckling (perioder över 3 mån.) 2000–2010

Studentmobilitetens relativa aktivitetsgrad

Figur 2. Internationell studentmobilitet i relation till nya studerande och examina 2010

- Universitetsstuderande deltar aktivare i mobiliteten om antalet utbytesstuderande relateras till antalet nya studerande. Yrkehögskolestuderande är däremot aktivare inom mobiliteten, om antalet utbyten relateras till antalet examina.
- Denna skillnad beror på att det finns fler nya studerande än avlagda examina vid yrkehögskolorna (en del avbryter studierna). Vid universiteten är antalet examina större än antalet nya studerande, eftersom samma nya studerande avlägger såväl lägre som högre högskoleexamen.

Internationell studentmobilitet enligt utbildningsområde

Vid universiteten

- Flest studerande åker utomlands inom företagsekonomi (1 205 studerande), humaniora (1 008) och teknikvetenskaper (947).
- Områdena som aktivast sänder ut studerande (i förhållande till antalet nya studerande) är juridik (52 %), företagsekonomi (42 %) och humaniora (37 %).
- Flest utländska studerande tas emot av företagsekonomi (1 162 studerande), teknikvetenskaper (1 146) och samhällvetenskap (707).
- Områdena som aktivast tar emot studerande (i förhållande till antalet nya studerande) är bildkonst (50 %), juridik (46 %) och veterinärmedicin (44 %).

Vid yrkeshögskolorna

- Flest studerande åker utomlands inom företagsekonomi och administration (1 540 studerande), teknik och trafik (936) och social- och hälsovårdsområdet (887).
- Områdena som aktivast sänder ut studerande (i förhållande till antalet nya studerande) är turism, kosthåll och ekonomi (29 %), företagsekonomi och administration (21 %) och kulturområdet (21 %).
- Flest studerande kommer till Finland inom företagsekonomi och administration (1 494 studerande), teknik och trafik (735) och social- och hälsovårdsområdet (519).
- Områdena som aktivast tar emot studerande (i förhållande till antalet nya studerande) är företagsekonomi och administration (21 %), turism, kosthåll och ekonomi (12 %) och kulturområdet (12 %).

Internationell studentmobilitet enligt region

- Högskolorna södra och västra Finland är relativt sett aktivare i att skicka studerande utomlands än högskolorna i östra och norra Finland.
- Bland den inkommande studentmobiliteten förekommer det bara små skillnader mellan regionerna i den relativa aktiviteten.

Mobilitetsarrangemang

- Europeiska unionens program Erasmus är det största enskilda mobilitetsprogrammet för såväl utresande som inkommande studerande i Finland.
- Erasmus andel av all mobilitet från Finland utomlands har ökat under de senaste åren, medan andelen för programmet Nordplus finansierat av Nordiska ministerrådet har minskat.

	Från Finland		Till Finland	
	antal	% av alla	antal	% av alla
Programmet Erasmus	4911	48,5	6697	74,5
Högskolans egna avtal	2046	20,2	1194	13,3
Free mover-studier ¹	1495	14,8	371	4,1
Programmet Nordplus	505	5,0	98	1,1

Tabell 1. De vanligaste kanalerna för internationell studentmobilitet 2010

¹ Studerandena arrangerar själva sin utbytesplats.

Samarbetsländer och -regioner

- Nästan två tredjedelar (64 %) av utbytesstuderandena som åker utomlands har ett europeiskt land som mål.
- Europas andel av de finländska studerandenas målregioner har minskat under de senaste åren, medan Asiens andel har ökat.
- De 10 vanligaste målländerna står för 54 procent av alla utgående utbyten.

- Majoriteten (84 %) studenterna som kommer till Finland kommer från ett europeiskt land.
- Europas andel som hemregion för dem som kommer till Finland har minskat något under de senaste åren, medan Asiens andel har ökat.
- De 10 vanligaste hemländerna står för 65 procent av alla inkommande utbyten.

Från Finland	antal	Till Finland	antal
Tyskland	898	Tyskland	1235
Spanien	823	Frankrike	1208
Storbritannien	662	Spanien	896
Sverige	571	Italien	522
USA	536	Ryssland	425
Frankrike	515	Polen	372
Kina	404	Tjeckien	349
Nederländerna	403	Nederländerna	341
Thailand	323	Österrike	275
Österrike	312	Belgien	255

Tabell 2. De 10 vanligaste mål- och hemländerna inom den internationella studentmobiliteten

8. Summary: International mobility in Finnish higher education 2010

The Centre for International Mobility CIMO compiles annual statistics on student mobility in the universities and universities of applied sciences in Finland. The statistics relate to student exchanges and international traineeships as part of a Finnish degree. Those doing an entire degree abroad are not included in these figures. The statistics include mobility both through exchange programmes (such as Erasmus and Nordplus) and freemover mobility arranged by the students themselves. The mobility recorded here has lasted at least 3 months.

Trends in international student mobility

- 10,123 students from Finland headed abroad for more than 3 months: 5,311 from the universities and 4,812 from the universities of applied sciences.
- The number of outgoing students grew by more than 700 from 2009, representing an increase of just under 10%.
- 13.7% of the outgoing university students did a traineeship. The corresponding figure at the universities of applied sciences was 42.4.
- 8,990 international students came to Finland for more than three months: 5,412 to universities and 3,578 to universities of applied sciences.
- The number of incoming students grew by more than 200 from 2009, or by almost 3%.

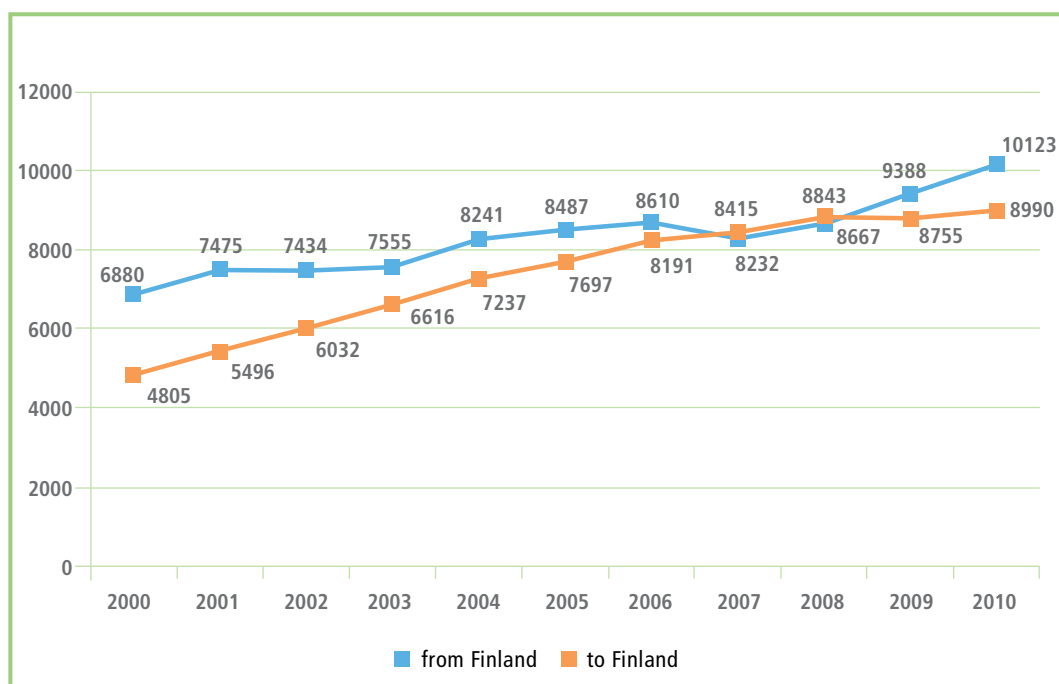

Chart 1. Trends in student mobility (exchanges lasting more than 3 months) in 2000–2010

Relative activity in student mobility

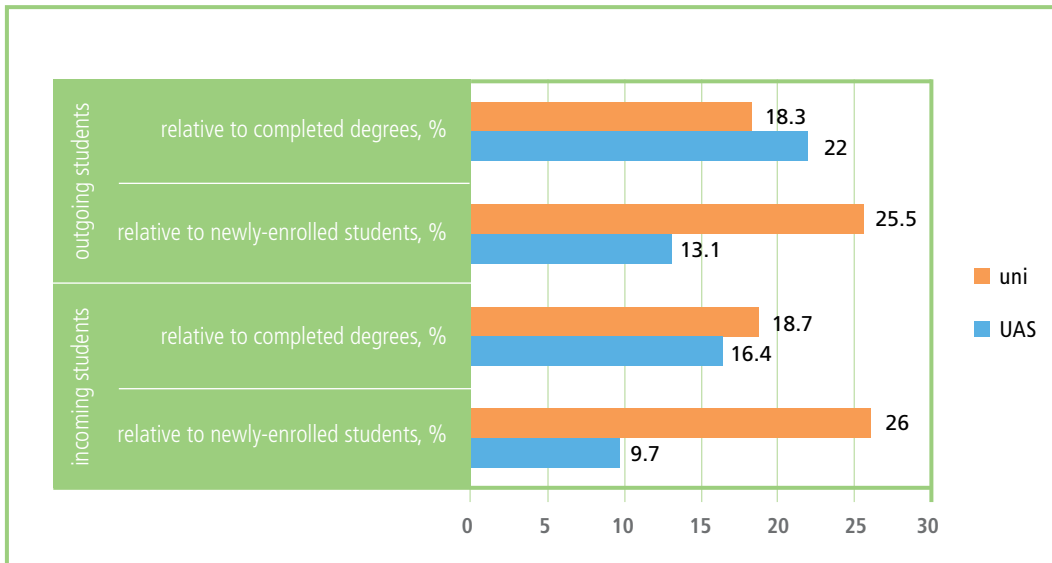

Chart 2. International student mobility relative to newly-enrolled students and completed degrees in 2010

- There is more international mobility in the universities in proportion to the number of newly-enrolled students, but more mobility in the universities of applied sciences in proportion to the completed degrees.
- This is because the universities of applied sciences have more new students than they have graduates (some drop out). The universities have more completed degrees than they do new students, because the same new student does both a Bachelor's and a Master's degree.

International student mobility by field of education

Universities

- The most active fields in outward mobility are Economics and Business (1,205 students), Humanities (1,008) and Technology and Engineering (947).
- Relative to the intake, the most active fields of outward mobility are Law (52%), Economics and Business (42%) and the Humanities (37%).
- The fields which receive the most international exchange students are Business and Economics (1,162 students), Technology and Engineering (1,146), and Social Sciences (707).
- Relative to the intake, the most active fields of incoming student mobility are Fine Arts (50%), Law (46%) and Veterinary Medicine (44%).

Universities of applied sciences

- The most active fields of outward mobility are Business and Administration (1,540 students), Technology, Communication and Transport (936), and Social Services and Health (887).
- In proportion to the newly-enrolled students, the most active fields are Tourism, Catering and Domestic Services (29%), Business and Administration (21%), and Culture (21%).
- The fields which receive the greatest portion of international exchange students are Business and Administration (1,494 students), Technology, Communication and Transport (735); and Social Services and Health (519).
- In proportion to the intake, the most active fields are Business and Administration (21%), Tourism, Catering and Domestic Services (12%), and Culture (12%).

International student mobility by geographical area

- Relatively more students head abroad from institutions of higher education in the south and west of Finland than from the east and north of Finland.
- Only slight differences in relative terms in incoming student mobility between regions.

Channels of mobility

- The European Union Erasmus programme is the single biggest mobility programme in terms of mobility to and from Finland.
- The share of the Erasmus programme of all mobility from Finland has grown in recent years, while the share of the Nordplus programme, funded by the Nordic Council of Ministers, has diminished.

	from Finland		to Finland	
	number	% of all	number	% of all
Erasmus programme	4,911	48.5	6,697	74.5
Institutional agreements	2,046	20.2	1,194	13.3
Free movers ¹	1,495	14.8	371	4.1
Nordplus programme	505	5.0	98	1.1

Table 1. The most common channels of student mobility in 2010

¹ Exchanges arranged by the students themselves

Partner countries and areas

- Almost two thirds (64%) of outgoing exchange students opt for a European country.
 - The share of Europe as a destination of Finnish exchange students has diminished in recent years. The share of Asia has grown.
 - The top 10 target countries account for 54% of all outgoing student mobility.
-
- The majority of international exchange students (84%) come from a European country.
 - The share of Europe as an area of origin has slightly diminished in recent years. The share of Asia has grown.
 - The 10 most common countries of origin account for 65% of all incoming student mobility.

from Finland	number	to Finland	number
Germany	898	Germany	1235
Spain	823	France	1208
Britain	662	Spain	896
Sweden	571	Italy	522
United States	536	Russia	425
France	515	Poland	372
China	404	Czech Republic	349
Netherlands	403	Netherlands	341
Thailand	323	Austria	275
Austria	312	Belgium	255

Table 2. Top 10 countries of destination and origin in international mobility

LIITE 1

Pitkäkestoinen (yli 3 kk) opiskelijaliikkuvuus maanosittain ja maittain 2010

Suomesta	Amk	Yo	Yhteensä	Suomeen	Amk	Yo	Yhteensä
Aasia	1039	751	1790	Aasia	334	570	904
Afganistan	1	0	1	Arabiemiirikunnat	4	0	4
Arabiemiirikunnat	5	1	6	Armenia	0	1	1
Azerbaidzan	2	0	2	Bangladesh	0	2	2
Bangladesh	7	0	7	Georgia	0	2	2
Filippiinit	3	3	6	Hong kong	7	18	25
Hong kong	13	14	27	Indonesia	0	3	3
Indonesia	45	82	127	Intia	15	24	39
Intia	48	35	83	Iran	0	5	5
Irak	3	0	3	Israel	1	7	8
Iran	2	3	5	Japani	31	60	91
Israel	4	8	12	Jordania	0	1	1
Japani	68	101	169	Kazakstan	0	1	1
Kambodza	3	0	3	Kiina	96	141	237
Kazakstan	0	2	2	Kirgisia	0	3	3
Kiina	274	130	404	Korean tasavalta	85	85	170
Kirgisia	0	1	1	Kypros	6	1	7
Korean tasavalta	78	91	169	Macao	1	0	1
Kypros	32	5	37	Malesia	2	6	8
Malesia	45	52	97	Nepal	3	2	5
Mongolia	1	0	1	Pakistan	0	4	4
Nepal	44	5	49	Singapore	9	89	98
Oman	1	0	1	Taiwan	10	16	26
Pakistan	2	3	5	Thaimaa	9	4	13
Palestiinan itsehallintoalue	1	0	1	Turkki	50	94	144
Saudi-Arabia	0	2	2	Vietnam	5	1	6
Singapore	21	68	89				
Syyria	0	4	4				
Taiwan	5	24	29				
Thaimaa	230	93	323				
Turkki	22	23	45				
Vietnam	79	1	80				

Suomesta	Amk	Yo	Yhteensä	Suomeen	Amk	Yo	Yhteensä
Afrikka	344	136	480	Afrikka	43	66	109
Benin	1	3	4	Botswana	9	4	13
Botswana	3	5	8	Egypti	0	2	2
Egypti	1	5	6	Etelä-Afrikka	4	12	16
Etelä-Afrikka	44	33	77	Etiopia	0	1	1
Etiopia	16	3	19	Kamerun	0	1	1
Gambia	2	1	3	Kenia	10	8	18
Ghana	29	5	34	Liberia	1	0	1
Kamerun	4	5	9	Madagaskar	0	3	3
Kenia	83	4	87	Malawi	8	0	8
Kongo				Marokko	0	3	3
(Kongo-Brazzaville)	0	1	1	Mosambik	2	2	4
Madagaskar	0	6	6	Namibia	5	4	9
Malawi	8	0	8	Sambia	2	6	8
Marokko	0	1	1	Senegal	0	1	1
Mosambik	4	3	7	Sudan	0	5	5
Namibia	18	8	26	Tansania	2	13	15
Nigeria	12	3	15	Uganda	0	1	1
Ruanda	0	1	1				
Sambia	9	8	17				
Senegal	2	3	5				
Swazimaa	45	1	46				
Tansania	54	29	83				
Tunisia	0	1	1				
Uganda	9	6	15				
Zimbabwe	0	1	1				

Suomesta	Amk	Yo	Yhteensä	Suomeen	Amk	Yo	Yhteensä
Eurooppa	2881	3548	6429	Eurooppa	3125	4399	7524
Alankomaat	237	166	403	Alankomaat	206	135	341
Belgia	103	108	211	Albania	0	2	2
Bosnia-Hertsegovina	0	3	3	Belgia	141	114	255
Britannia	329	333	662	Britannia	95	123	218
Bulgaria	8	1	9	Bulgaria	17	8	25
Espanja	448	375	823	Espanja	395	501	896
Grönlanti	0	1	1	Irlanti	18	22	40
Irlanti	93	65	158	Islanti	0	7	7
Islanti	20	24	44	Italia	165	357	522
Italia	85	122	207	Itävalta	114	161	275
Itävalta	115	197	312	Kreikka	46	72	118
Kreikka	59	31	90	Kroatia	0	7	7
Kroatia	3	1	4	Latvia	27	44	71
Latvia	9	5	14	Liechtenstein	0	3	3
Liechtenstein	2	4	6	Liettua	93	110	203
Liettua	10	9	19	Luxemburg	2	8	10
Luxemburg	1	3	4	Makedonia	0	1	1
Makedonia	0	1	1	Malta	8	0	8
Malta	16	5	21	Norja	9	18	27
Moldova	1	0	1	Portugali	68	62	130
Norja	44	77	121	Puola	139	233	372
Portugali	103	56	159	Ranska	452	756	1208
Puola	42	31	73	Romania	26	21	47
Ranska	157	358	515	Ruotsi	7	66	73
Romania	4	5	9	Saksa	447	788	1235
Ruotsi	180	391	571	Serbia	0	14	14
Saksa	344	554	898	Slovakia	38	66	104
Serbia	4	4	8	Slovenia	13	22	35
Slovakia	12	15	27	Suomi	7	1	8
Slovenia	23	23	46	Sveitsi	37	59	96
Suomi	1	0	1	Tanska	12	27	39
Sveitsi	48	144	192	Tsekki	175	174	349
Tanska	64	139	203	Ukraina	1	6	7
Tsekki	74	96	170	Unkari	84	106	190
Ukraina	0	3	3	Venäjä	239	186	425
Unkari	73	54	127	Viro	44	119	163
Venäjä	131	118	249				
Viro	38	26	64				

Suomesta	Amk	Yo	Yhteensä	Suomeen	Amk	Yo	Yhteensä
Latinalainen Ame- rikka ja Karibia	141	211	352	Latinalainen Ame- rikka ja Karibia	20	133	153
Argentiina	41	32	73	Argentiina	1	1	2
Barbados	3	2	5	Brasilia	6	12	18
Bolivia	1	2	3	Chile	1	9	10
Brasilia	17	14	31	Costa Rica	0	8	8
Chile	8	35	43	Honduras	0	2	2
Costa Rica	3	9	12	Kolumbia	0	5	5
Dominica	0	1	1	Meksiko	11	72	83
Ecuador	6	1	7	Nicaragua	0	3	3
Guatemala	0	1	1	Peru	1	6	7
Kolumbia	0	4	4	Puerto Rico	0	1	1
Meksiko	52	84	136	Uruguay	0	2	2
Nicaragua	7	1	8	Venezuela	0	12	12
Panama	0	1	1				
Peru	1	18	19				
Puerto Rico	1	0	1				
Uruguay	1	4	5				
Venezuela	0	2	2				

Suomesta	Amk	Yo	Yhteensä	Suomeen	Amk	Yo	Yhteensä
Pohjois-Amerikka	300	480	780	Pohjois-Amerikka	56	211	267
Kanada	114	130	244	Kanada	25	60	85
Yhdysvallat	186	350	536	Yhdysvallat	31	151	182
Oseania	79	158	237	Oseania	0	31	31
Australia	66	144	210	Australia	0	31	31
Ranskan Polynesia	0	1	1				
Uusi-Seelanti	12	13	25				
Vanuatu	1	0	1				
Tuntematon	28	27	55	Tuntematon	0	2	2
Kaikki yhteensä	4812	5311	10123	Kaikki yhteensä	3578	5412	8990